

Magdalena Przybysz-Stawska*

 <https://orcid.org/0000-0001-5868-6840>

„Wiadomości – 43 bis” w latach 1989–2014 jako przykład periodyku lokalnego¹

Streszczenie

Prasa lokalna pełni istotne funkcje, nie tylko informując mieszkańców danego miasta o sprawach im bliskich, ale również realizuje idee regionalizmu poprzez promocję „małej ojczyzny”, integruje daną społeczność i stanowi swego rodzaju odzwierciedlenie życia ludzi zamieszkujących określone terytorium. Celem artykułu jest prezentacja jednego z periodyków lokalnych – czasopisma „Wiadomości – 43bis” i próba odpowiedzi na następujące pytania badawcze: jak w latach 1989–2014 zmieniał się analizowany periodyk? Co stanowiło o jego sile, a co świadczyło o słabości? Czy realizował on funkcje przypisywane tego typu prasie, wpisując się w definicję pism lokalnych? Jakie elementy sprawiły, że utrzymał się na wymagającym

* Dr hab., prof. UŁ; Uniwersytet Łódzki, Wydział Filologiczny, Katedra Informatologii i Bibliologii, ul. Pomorska 171/173, 90-236 Łódź; e-mail: magdalena.przybysz-stawska@uni.lodz.pl

¹ Nie wchodząc szczegółowo w kwestie terminologiczne, gwoili porządku należy zaznaczyć, że w niniejszej pracy klasyfikując opisywany tytuł jako pismo lokalne, oparto się na definicji Ryszarda Kowalczyka, autora wielu prac z zakresu mediów lokalnych, który prasę lokalną określa jako „wydawaną w dzielnicach dużych miast, parafiach, na osiedlach, w małych miastach i miasteczkach, gminach, w powiatach, mikroregionach itp. [...] do periodyków lokalnych zalicza się tytuły rozpowszechniane na obszarze mniejszym od województwa.”, zob. R. Kowalczyk, *Wczoraj i dziś prasy lokalnej w Polsce*, Agencja „eSeM”, Poznań 2002, s. 15. Także wydawca i redaktor opisywanego czasopisma postrzegał je jako lokalne, co znalazło swój wyraz w podtytule periodyku.

rynku prasowym, w którym reguły zdają się dyktować nie tylko sami odbiorcy, ale i silne, o ugruntowanej pozycji, koncerty medialne, inwestujące również w rynek prasy regionalnej? Praca stanowić może przyczynek do dalszych badań w zakresie prasy regionu łódzkiego.

Słowa kluczowe: prasa, prasa lokalna, „Wiadomości – 43 bis”, Bernard Cichosz, Konstantynów Łódzki

*Prasa, nawet lokalna, to też potęga!*²

Znaczenie prasy lokalnej, jej rola, nie tylko w danej społeczności, ale w całym systemie prasowym czy szerzej: medialnym, nie budzi wątpliwości. Na ten temat powstało wiele prac³, których autorzy wskazywali także na specyficzne funkcje tego medium, wyróżniające je na tle prasy ogólnokrajowej. Także wybrane tytuły pism lokalnych doczekały się szczegółowych opracowań⁴. Niniejszy tekst wpisuje się w ten nurt, bowiem badaniu poddano jeden z periodyków województwa łódzkiego, ukazujący się w Konstantynowie Łódzkim. Cechą charakterystyczną wybranego tytułu jest fakt, iż przez cały okres istnienia stanowił on efekt pracy i zaangażowania w znacznej mierze jednej osoby: redaktora, będącego jednocześnie wydawcą tytułu. Tym czasopismem są „Wiadomości – 43 bis”⁵. Stosując wybrane metody jakościowe, analizie poddano zawartość wszystkich roczników z lat 1989–2014. Dolna granica tak określonej cezury czasowej to nie tylko początek przemian w Polsce, zapoczątkowany upadkiem komunizmu, ale również rok, w którym ukazał się pierwszy numer omawianego periodyku. Natomiast rok 2014

² BC, *Media to potęga*, „Ekspres 43 bis” 2002, nr 25, s. [1].

³ Np. M. Gierula, *Polska prasa lokalna w latach 1989–2000. Typologia i społeczne funkcjonowanie*, Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego, Katowice 2005; R. Kowalczyk, *Prasa lokalna w systemie komunikowania społecznego*, Instytut Nauk Politycznych i Dziennikarstwa Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza, Poznań 2002; *Prasa lokalna jako czynnik kształtowania się więzi lokalnych*, red. J. Mikułowski-Pomorski, Wyższa Szkoła Pedagogiczna w Rzeszowie, Rzeszów 1990.

⁴ M.in. Z. Gostkowski, „*Dziennik Łódzki*” w latach 1884–1892: studium nad powstaniem polskiej opinii publicznej w wielonarodowym mieście fabrycznym, Wyższa Szkoła Finansów i Informatyki im. prof. Janusza Chechlińskiego w Łodzi, Łódź 2008; J. Mikosz, „*Dziennik Łódzki*”: tradycja i współczesność, Agencja Wydawnicza „Sztuka i Rynek”, Kalisz 2006; A. Lewaszkiewicz, *Przez trzy epoki. Wspomnienia łódzkiego dziennikarza*, Wydawnictwo Westa-Druk Mirosław Kuliś, Łódź 2014 [„Express Ilustrowany”].

⁵ Analizie poddano wyłącznie zawartość tytułu głównego, jakim są „Wiadomości – 43 bis”, pomijając dodatki, które przez część badanego okresu zszywane były łącznie z kolejnymi numerami pisma. Numeracja stron była ciągła wyłącznie w obrębie tytułu podstawowego (zob. charakterystyka formalna).

zamyka ćwierćwiecze istnienia tytułu. W tym czasie wydano w sumie 611 numerów pisma, które stały się podstawą niniejszego opracowania. Przeprowadzona charakterystyka formalno-treściowa czasopisma może stać się przyczynkiem do dalszych badań, zarówno w zakresie wybranego periodyku, jak i szerzej, w obrębie analizy prasy województwa łódzkiego.

Rzeczywistość lat 90. ubiegłego stulecia⁶ w znaczący sposób odbiegała od tej z pierwszej dekady XXI wieku⁷. Cztery następne lata również rządziły się swoimi prawami. Zasadniczym celem przedstawianego opracowania jest prezentacja wybranego pisma oraz próba odnalezienia odpowiedzi na następujące, szczegółowe pytania badawcze: jak przez owe ćwierć wieku zmieniał się analizowany periodyk? Co stanowiło o jego sile, a co decydowało o słabości? Czy realizował on funkcje przypisywane tego typu prasie, wpisując się w definicję pism lokalnych? Jakie elementy sprawiły, że utrzymał się na wymagającym rynku prasowym, w którym reguły zdają się dyktować nie tylko odbiorcy, ale i silne, o ugruntowanej pozycji koncerny medialne, inwestujące również w rynek prasy regionalnej?

Fot. 1. Herb Konstantynowa Łódzkiego

Źródło: http://konstantynow.pl/asp/pl_start.asp?typ=14&menu=13&strona=1&sub=1 [dostęp: 31.12.2017].

---

⁶ Konsekwencje transformacji ustrojowej w Polsce nie ominęły również rynku medialnego, w tym sektora związanego z prasą. Pisał o tym m.in. R. Filas, *Periodyzacja rozwoju mediów polskich 1989–1999*, „Sprawozdania z Posiedzeń Komisji Naukowych PAN” 1999, z. 1, s. 72–74; T. Mielczarek, *Monopol pluralizm koncentracja środki komunikowania masowego w Polsce w latach 1989–2006*, Wydawnictwa Akademickie i Profesjonalne, Warszawa 2007.

⁷ Zob. np. R. Filas, *Dwadzieścia lat przemian polskich mediów (1989–2009) w ujęciu periodycznym*, „Zeszyty Prasoznawcze” 2010, nr 3/4, s. 27–54.

Miejsce narodzin „Wiadomości – 43 bis”⁸

Początki miasta, w którym ukazywał się wybrany periodyk⁹, sięgają połowy XIV wieku, a konkretnie 1364 roku. Wtedy po raz pierwszy wspomniano o wsi Żabice Wielkie, na terenie której znajduje się dzisiaj Konstantynów Łódzki. Po niemal pięciuset latach jej kolejny właściciel, Mikołaj Krzywiec-Okołowicz¹⁰, przekształcił osadę, dotychczas rolniczą, na tkacką, zmieniając w 1824 roku jej nazwę na Konstantynów¹¹. Staraniem właściciela już w 1830 roku wsi nadano prawa miejskie. Zostały one jednak miastu odebrane przez cara Aleksandra II Romanowa w 1870 roku. Wtedy osada określana była jako Konstantynów Fabryczny. Ponownie odzyskał on prawa miejskie w 1924 roku Koleje losu (II wojna światowa, czasy PRL, lata transformacji ustrojowej) także i tu odcisnęły swoje piętno. Ale dziś miasto jest prężnie rozwijającym się ośrodkiem, zaś niskie podatki i atrakcyjna lokalizacja powodują, że stało się ono korzystnym miejscem zarówno dla inwestycji w przemysł, jak i kulturę. Od kilku lat Konstantynów Łódzki uhonorowywany jest tytułem gminy Fair Play. Przez przyjezdnych postrzegany jest jako „ładne, czyste, ciche i spokojne miasteczko”¹². W 2017 roku zamieszkiwało je około 18 tys. osób¹³. Są one potencjalnymi odbiorcami prezentowanego czasopisma.

Początek drogi i kolejne inicjatywy

Jak wspomniano wcześniej, pierwszy numer „Wiadomości – 43 bis” ukazał się 13 grudnia 1989 roku. Data nie była wybrana przypadkowo; periodyk, będący wówczas skromnym biuletynem informacyjnym, po raz pierwszy trafił do czytelników w ósmą rocznicę wprowadzenia stanu wojennego w Polsce. Podtytuł „Pismo członków i sympatyków NSZZ «Solidarność»”¹⁴ wskazywał wyraźnie na

⁸ Konstantynów Łódzki – miasto leżące w centralnej Polsce. Należy do województwa łódzkiego, powiatu pabianickiego. Jest siedzibą gminy miejskiej Konstantynów Łódzki.

⁹ Ostatni numer w wersji drukowanej (717/718) wydano w 2019 roku. Kolejny numer ukazał się już tylko w postaci internetowej, zatytułowany „43 bis. Dziennik internetowy”, zob. *Drukowane „43bis” już w Sieci*, <http://www.43bis.media.pl/wiadomosci,15566,1,drukowane-43bis-juz-w-sieci,konstantynow-lodzki,wiadomosci.html> [dostęp: 27.10.2020].

¹⁰ Mikołaj Krzywiec-Okołowicz (1761–1841) – szambelan Stanisława Augusta, poseł na Sejm i sędzia pokoju.

¹¹ Prawdopodobnie nazwa pochodzi od imienia Wielkiego Księcia Konstantego. Możliwe, że M. Krzywiec-Okołowicz liczył, że dzięki takiemu zabiegowi szybciej uzyska prawa miejskie.

¹² E. Workert, *175 lat Konstantynowa Łódzkiego*, „Wiadomości – 43 bis” 2005, nr 387/388, s. 7. We wszystkich cytatach zamieszczonych w pracy zachowano oryginalną pisownię.

¹³ Dane na dzień 31 grudnia 2017 r. Za: http://www.polskawliczbach.pl/Konstantynow_Lodzki [dostęp: 31.12.2017].

¹⁴ Podawany był on do numeru 35 (1991).

sympatie polityczne jego inicjatora i redaktora naczelnego, Bernarda Cichosza¹⁵. Przez cały badany okres pozostawały one niezmiennie, co wyraźnie widać w sposobie, w jaki przedstawiano na łamach periodyku wybrane fakty. Sam redaktor naczelny nie krył się ze swoimi wyborami politycznymi, tłumacząc: „Zostałem wychowany w rodzinie katolickiej w uszanowaniu wartości konserwatywnych i w pełni to zaakceptowałem. [...] Od najmłodszych lat nie do wyobrażenia dla mnie było zaakceptowanie komunizmu, wartości oferowanych przez lewicę. [...] Byłem i jestem w jednej partii politycznej”¹⁶. Na zarzuty, że teksty pomieszczone na łamach pisma są niekiedy stronnicze, odpowiadał: „Tak, jak najbardziej, bo ona [gazeta¹⁷– przyp. M.P.S.] w założeniu ma taka być, ponieważ ja mam poglądy bardzo jednoznacznie określone, więc nie mogę wychwalać tego, co mi się nie podoba”¹⁸.

Jak wspominał Cichosz, przyczyn powstania periodyku było wiele. Przede wszystkim istniało zapotrzebowanie na ten typ prasy, wynikające w dużej mierze z zachodzących wówczas w Polsce zmian politycznych i społecznych, zaś czasopismo miało być „dokumentem, potrzebą chwili, żeby te rzeczy rejestrować i przedstawiać, żeby obywatela zbliżyć do władzy”¹⁹. Jednak „[b]ezpośrednim impulsem do rozpoczęcia wydawania [...] była propozycja Naczelnika Miasta. Konstaktynowów nie miał jeszcze żadnego tytułu”²⁰, ten był zatem pierwszym. Dziś może poszczycić się mianem najstarszego od 1989 roku czasopisma lokalnego w województwie łódzkim. Chęci, wsparcie i plan działania istniały od początku, należało wymyślić tytuł. Powinien on kojarzyć się z miastem, w którym był wydawany, a jak twierdził redaktor: „Nic chyba nie kojarzy się z Konstaktynowem tak bardzo jak tramwaj, który kursuje do Łodzi. Posługiwanie się jednak tylko cyframi byłoby czasem niewygodne. Dodałem wyraz, który najprościej określa charakter pisma”²¹ (Fot. 2).

---

¹⁵ Bernard Cichosz – ur. w 1950 r. w Działdowie, mieszka od wielu lat w Konstaktynowie Łódzkim.

Z wykształcenia mgr inżynier elektryk, z zamiłowania dziennikarz, wydawca prasy i książek, fotoreporter. Za działalność wydawniczą i dziennikarską otrzymał liczne nagrody i wyróżnienia, m.in. wyróżnienie „Gwiazdka z nieba”, za promowanie i publikację twórczości Konstaktynowskiego Klubu Literackiego Constans. Inicjator wielu przedsięwzięć promujących Konstaktynowów Łódzki.

¹⁶ B. Cichosz, *ABC Cicho...sza*, Wydawnictwo Bernard Cichosz, Konstaktynowów Łódzki 1999, s. 116.

¹⁷ Prawdopodobnie powinien być użyty zaimek „ono” (→ czasopismo), ale mówiąc i pisząc o „Wiadomościach – 43 bis” B. Cichosz określa je mianem „gazety”, choć (m.in. ze względu na częstotliwość periodyku) jest to błąd.

¹⁸ Z wywiadu udzielonego przez B. Cichosza wychowawcy i uczniom Gimnazjum nr 1 w Konstaktynowie Łódzkim, „Wiadomości – 43 bis” 2003, nr 327, s. 13.

¹⁹ „Wiadomości – 43 bis” 2003, nr 327, s. 12.

²⁰ B. Cichosz, *ABC...*, s. 113.

²¹ Tamże.

Fot. 2. Tramwaj, którego numer stał się inspiracją dla nadania tytułu „Wiadomości – 43 bis”
 Źródło: <https://www.bing.com/images/search?q=tramwaj%2043%20bis&FORM=BILH1> [dostęp: 31.12.2017].

Od początku czasopismo pomyślane było jako dwutygodnik, ukazujący się 13. i ostatniego dnia miesiąca, jednak w miarę upływu czasu przyczyny natury finansowej zmusiły Cichosza do publikowania (na koniec każdego miesiąca) numerów łączonych. Pierwsze trzy wydania były bardzo skromne, miały postać pojedynczych, czarno-białych kartek A4, odbitych ręcznie, następne liczyły cztery strony. Poniżej zamieszczono zdjęcie, przedstawiające pierwszą stronę pierwszego numeru „Wiadomości – 43 bis” (Fot. 3).

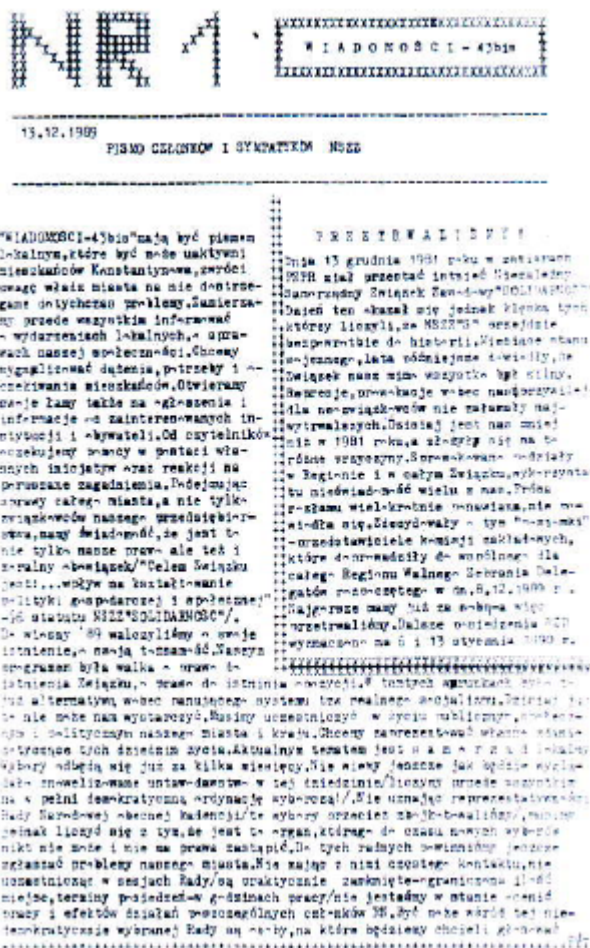
Dziś taka forma periodyku (czarno-biała szata graficzna, niewyraźna czcionka, brak „światła”) wydaje się nieatrakcyjna, przypomina raczej broszurę niż czasopismo, ale wówczas, w realiach początków lat 90. ubiegłego wieku, nie odbiegała od wielu wydawanych przez osoby prywatne (nierzadko amatorów) tytułów. Można powiedzieć, że „Wiadomości – 43 bis” stanowiły swego rodzaju *signum temporis*.

Do czasu, gdy wydawca mógł sobie pozwolić na korzystanie z usług profesjonalnej drukarni²² (czyli do połowy 1991 roku) zawartość każdego numeru przepisywana była na maszynie do pisania, a następnie kopiowana na powielaczu. Początki pisma, podobnie jak wielu innych związanych z NSZZ „Solidarność”, były trudne nie tylko ze względów finansowych. Do 11 kwietnia 1990 roku należało mieć na uwadze cenzurę, która, pomimo że osłabiona, nadal funkcjonowała i zagrażała wydawnictwom związanym z opozycją. Jednak wraz ze zniesieniem cenzury, a także

²² Najpierw w Łodzi w Drukarni „PROXIMA”, a następnie w Zgierzu w firmie „StarCo”.

dzięki innym zmianom, jakie miały miejsce na początku lat 90. (głównie politycznym, ale również ekonomicznym i społecznym) poprawiła się również sytuacja prasy lokalnej, w tym opisywanego periodyku. Od numeru 39 (1991) dzięki składowi komputerowemu możliwe stało się zamieszczanie w kolejnych wydaniach pisma zdjęć i urozmaicanie ich ciekawą grafiką. Nadal jednak, ze względów oszczędnościowych, czasopismo ukazywało się w wersji czarno-białej, a kilka numerów wydano w zmniejszonym formacie. Od numeru 43 (1991) do czytelników zaczęły trafiać 8-stronicowe numery. Zwiększanie objętości następowało sukcesywnie, w ostatnim analizowanym roku (2014) pojedyncze numery obejmowały średnio 14 stron, nie licząc dodatków. W 2000 roku, 30 września, pismo po raz pierwszy ukazało się w pełnokolorowych okładkach; od tej pory charakterystyczny żółty

Fot. 3. Pierwszy numer „Wiadomości – 43 bis”
Źródło: materiały własne.

kolor okładki stał się znakiem rozpoznawczym periodyku. Poza tą zmianą, szata graficzna pisma nieznacznie zmieniała się na przestrzeni lat. Względy finansowe powodowały, że wydawca mógł wprowadzić kolor jedynie na kilku stronach w danym numerze. Jednak Cichosz podkreślał, że

dobra gazeta nie musi być kolorowa. Nie ukrywam, że kolory na każdej stronie by się przydały, ale to kosztuje. Już zrobiłem postęp, bo okładka jest kolorowa, w środku na dwóch stronach na stałe pojawił się kolor czerwony, więc uważam, że idę w pożądanym kierunku. A jeżeli chodzi o szatę graficzną czasopisma „43 bis” to nie planuję wielkiej zmiany – chociaż ciągle rozważam poprawki i udoskonalenia²³.

Z okazji świąt wydania były nieco atrakcyjniejsze. Stopniowo zawartość periodyku drukowana była na coraz lepszej jakości papierze. Poniżej zamieszczono zdjęcia przykładowych okładek omawianego czasopisma (Fot. 4–8).

Fot. 4–8. Wybrane okładki „Wiadomości – 43 bis”
Źródło: Zbiory Biblioteki Uniwersytetu Łódzkiego.

²³ Z wywiadu udzielonego przez B. Cichosza, dz. cyt., s. 12.

Z pewnością wyraźny, słoneczny kolor okładki był zaletą pisma. Jednak w przypadku niektórych wydań natłok informacji podawanych na okładce mógł działać zniechęcająco na odbiorcę, zwłaszcza że przekaz stawał się wówczas mniej czytelny, zaś mała czcionka nie poprawiała tego wrażenia. Z drugiej strony, kolorowe zdjęcia przedstawiające osoby znane lokalnej społeczności stanowiły element przyciągający uwagę i zachęcający do kupna danego numeru.

Nakład pisma wahał się w granicach 1000–1100 egzemplarzy, a w sytuacjach ważnych dla miasta (jak wybory samorządowe) osiągał pułap 5000 egzemplarzy²⁴. Od początku jasno określono cele, które redakcja zamierzała realizować:

„Wiadomości – 43bis” mają być pismem lokalnym, które być może uaktywni mieszkańców Konstantynowa, zwróci uwagę władz miasta na niedostrzegalne dotychczas problemy. Zamierzamy przede wszystkim informować o wydarzeniach lokalnych, o sprawach naszej społeczności. Chcemy sygnalizować dążenia, potrzeby i oczekiwania mieszkańców. Otwieramy swoje łamy także na ogłoszenia i informacje od zainteresowanych instytucji i obywateli. Od czytelników oczekujemy pomocy w postaci własnych inicjatyw oraz reakcji na poruszane zagadnienia²⁵.

Założone dążenia były ambitne i odpowiadały aktywności, która ogarnęła w latach 90. lokalne społeczności²⁶, motywując w ten sposób lokalną społeczność, koncentrując jej uwagę na potrzebach miasta, w którym żyła. Funkcje integracyjna i promocji „małej ojczyzny” przypisywane prasie tego typu były z powodzeniem realizowane przez redaktora naczelnego „Wiadomości – 43 bis”, co zostanie wykazane w dalszej części artykułu.

Realizacja wskazanych celów wymagała dużego zaangażowania od osób tworzących pismo. Od początku zbieraniem materiału i jego opracowywaniem zajmowała się przede wszystkim jedna osoba, wspomniany Bernard Cichosz, który w jednym z wywiadów podkreślił: „Ze względów oszczędnościowych redakcja pisma jest jednoosobowa. A ja lubię to wszystko robić”²⁷. W pierwszych numerach periodyku jako współpracowników wymieniano jednak także Sławoja Kądziele, Grzegorza Lobkę i Grzegorza Sasko. W ciągu analizowanych 25 lat wydawania tytułu na jego łamach zamieszczano sporadycznie teksty i zdjęcia przygotowywane nieodpłatnie m.in. przez Marcina Nowaka, Monikę Pawłowską, Annę Sasko, ks. Jerzego Spychałę i Ewę Wielgościńską. Cichosz nawiązał również współpracę

---

24 Dane na podstawie analizy periodyku oraz za: [br. aut.], *Dwieście kursów „Wiadomości – 43 bis”*, „Wiadomości – 43 bis” 1997, nr 200, s. 3.

25 „Wiadomości – 43 bis” 1990, nr 1, s. 1.

26 Zob. np. A. Kulawiak, *Historyczne i społeczne czynniki rozwoju małych miast – przykłady Uniejowa i Dąbia*, „Biuletyn Uniejowski” 2016, t. 5, s. [209]–222.

27 B. Cichosz, *ABC...*, s. 112.

z malarzami i grafikami: Arkadiuszem Gacparskim (pomysłodawcą hasła promocyjnego, zamieszczonego na okładce czasopisma: „Bez 43 – bis ani rusz!”), Krystyną Hilczer, Joanną Olejniczak, Henrykiem Płóciennikiem, Jackiem Rupińskim, Heleną Zielińską i Zbigniewem Ziomeckim. Niekiedy relację z wybranych wydań przesyłali do redakcji Henryk Brzyszc (burmistrz miasta w latach 2002–2018), Joanna Czajkowska (poetka) i Ewa Jabłońska (dyrektor Miejskiej Biblioteki Publicznej w Konstancynie Łódzkim). Jak wielokrotnie podkreślał Cichosz, pomocą przy przygotowaniu numerów do druku służyli mu również córka Kinga i syn Krystian.

Początkowo periodyk dostępny był w siedzibie redakcji (czyli mieszkaniu redaktora naczelnego), w Urzędzie Miejskim w Konstancynie Łódzkim i w wybranych lokalnych kioskach Ruchu. Z czasem czasopismo można było również nabyć w Miejskiej Bibliotece Publicznej w Konstancynie Łódzkim, w wybranych sklepach i aptekach. W pierwszych latach istnienia „Wiadomości – 43 bis” były rozprowadzane jako egzemplarze darmowe, jednak od 1993 roku sytuacja się zmieniła. Najpierw pojedynczy numer kosztował 2 zł (przed denominacją było to 2 tys. zł), następnie cena spadła do 50 gr., by ponownie wzrosnąć, tym razem do 1 zł (od chwili wydania pisma po raz pierwszy z kolorową okładką). Po zmianie częstotliwości i wprowadzeniu numerów łączonych cena zwiększyła się do 2 zł. Każdą taką zmianę Cichosz tłumaczył czytelnikom. W 1993 roku pisał:

Dlaczego zdrożeliśmy? Na ostatnim posiedzeniu przed odwołaniem Zarząd Miasta wypowiedział naszej redakcji umowę o współuczestnictwie w kosztach wydawania „Wiadomości – 43 bis”. Zarząd Miasta z tego tytułu miał do swojej dyspozycji 1 stronę naszego pisma. Nam pozwalało to utrzymać cenę na niezmiennym poziomie od 3 lat. Teraz, aby pokryć koszty druku wpływami ze sprzedaży, jesteśmy zmuszeni podnieść cenę pisma [...]. Przepraszamy. Do sprawy postaramy się wrócić²⁸.

Niezależnie jednak od zmiany ceny, była ona stosunkowo niska, co bez wątpienia stanowiło zaletę czasopisma, okupioną jednak znaczną liczbą reklam, zajmujących średnio pięć stron pojedynczego wydania podstawowego, przy średniej objętości 11 stron, stanowiąc tym samym niemal 50% zawartości pisma. Dodatkowo, od 2005 roku dołączane były doń kilkustronicowe wkładki reklamowe lokalnych firm i przedsiębiorstw. Nie był to z pewnością element ułatwiający odbiór treści.

Z czasem czasopismo podstawowe zaczęło uzupełniać dodatkami²⁹. Były one najpierw zszywane z tytułem głównym, nie posiadały jednak wspólnej z nim numeracji; później zarejestrowano je jako autonomiczne tytuły. Pierwszym (wydawany

²⁸ bc, [br. tyt.], „Wiadomości – 43 bis” 1993, nr 85, s. 2.

²⁹ Ze względu na ograniczenia objętościowe tekstu wspomniane dodatki zostały jedynie wymienione, a część z nich tylko krótko opisana.

od 25 grudnia 1993 roku) był „Suplement 43 bis. Nieregularny informator tematyczny”, liczący od 4 do 8 stron formatu A4, na których początkowo zamieszczano teksty poświęcone kulturze, a następnie drukowano informacje okolicznościowe dotyczące Konstantinowa Łódzkiego. Kolejnym był „Biuletyn 43 bis. Dodatek samorządowy do »Wiadomości – 43 bis«”³⁰ (jego pierwszy numer ukazał się 13 sierpnia 1995 roku). Z kolei w styczniu 1996 roku czytelnicy po raz pierwszy otrzymali „Ex libris 43 bis. Konstantinów kulturalny”. Ostatnim chronologicznie był „Ekspres 43 bis. Nieregularny informator miejski”³¹, ukazujący się od 27 marca 1998 roku. Wszystkie wymienione dodatki w badanym okresie były wydawane przez Cichosza i przez niego w znacznej mierze redagowane. Każdy z tytułów, ze względu na oszczędnościowych, trafiał do odbiorcy w skromnej czarno-białej szacie graficznej i niewielkiej objętości, zazwyczaj 2–4, rzadziej 8 stron. Ostatnim dodatkiem był ukazujący się od marca 1996 roku bezpłatny kwartalnik „Biuletyn Informacyjny Samorządu”, jedyny spośród podanych tytułów wydawany przez Zarząd Miasta Konstantinowa Łódzkiego. „Biuletyn” był znacznie obszerniejszy w porównaniu z poprzednimi tytułami (średnio jeden jego numer obejmował 40 stron, przy czym okładka i cztery strony wewnątrz wydania były kolorowe). Jego zawartość składała się przede wszystkim z reklam, ale zawierał także stałe rubryki (np. *Odnutowane na innych łamach*, *Wykaz uchwał Rady Miejskiej*). Od 1 lipca 1998 roku Cichosz zaproponował czytelnikom „43 bis – Dziennik internetowy”, dostępny na stronie <http://www.43bis.media.pl/wiadomosci.html>. Serwis zawierał materiały drukowane zarówno na łamach podstawowego czasopisma, jak i uzupełniających go dodatków. Na stronie znaleźć można było również inne informacje dotyczące Konstantinowa Łódzkiego i wydawnictwa Bernarda Cichosza. Po lewej stronie witryny zamieszczano także reklamy promujące lokalne firmy i przedsiębiorstwa.

Poza dodatkami tematycznymi i serwisem internetowym, redaktor i wydawca „Wiadomości – 43 bis” w omawianym okresie zainicjował liczne akcje i konkursy, którym patronowały wydawane przez niego periodyki³². Na łamach „Wiadomości – 43 bis” można było odnaleźć zapowiedzi kolejnych projektów, a następnie informacje o ich przebiegu i zakończeniu. Jednym z najstarszych pomysłów był „Milion za naukę”. Był to konkurs, w którym redakcja nagradzała absolwenta szkoły średniej za najlepsze świadectwo maturalne. Początkowo nagroda (przed dewaluacją wynosiła ona milion zł) mogła być wręczona osobie mieszkającej w Konstantinowie Łódzkim, a uczącej się i egzamin maturalny zdającej poza swoim miastem,

---

³⁰ W 1999 roku stał się on „Nieregularnym informatorem miejskim”.

³¹ W 1999 roku zmienił się jego podtytuł na „Błyskawiczny informator miejski”; nadal ukazywał się nieregularnie.

³² Ze względu na ograniczenia objętościowe tekstu ograniczono się jedynie do wymienienia i krótkiej charakterystyki najbardziej rozpoznawalnych inicjatyw podejmowanych przez B. Cichosza.

później wyróżnienie (kontynuowane pod nazwą „Pecunia”) przysługiwało za bardzo dobre wyniki w nauce w gimnazjum i kontynuowanie nauki w konstantynowskim LO. Inną charakterystyczną inicjatywą wydawcy „Wiadomości – 43 bis” były „Wielkie bilety”, przyznawane za przedsięwzięcia szczególnie ważne i cenne dla Konstantynowa Łódzkiego. Interesującym pomysłem była także nagroda „Pro bene factis debemus maximas grates memoriamque”³³. Była to

[...] lista (określana skrótowo Pro bene factis), na którą pośmiertnie wpisywane są godne tego osoby, związane swą pracą z Konstantynowem Łódzkim lub jego mieszkańcami. Umieszczenie osoby na liście Pro bene factis jest suwerenną decyzją redaktora naczelnego „Wiadomości – 43 bis”. Redaktor naczelny „Wiadomości – 43 bis” jest zobowiązany do popularyzacji dokonań osób wpisanych na tę listę³⁴.

Pierwszymi, których nazwiska znalazły się na liście, byli Jarosław Daszkiewicz i Grzegorz Palka. Redakcja „Wiadomości – 43 bis” przyznawała również certyfikaty: dla Firm Wielkiego Formatu (były to wyróżnienia za zasługi na rzecz lokalnej komunikacji społecznej), dla Firm z kulturą (za wyróżniającą się działalność na rzecz kultury) oraz dla Firmy z klasą (za zasługi na rzecz oświaty). Warto wspomnieć jeszcze o konkursie literackim „Podróż poetycka”, w którym nagrodą był Wielki Bilet miesięcznika „Ex libris 43 bis”. Poza wymienionymi inicjatywami redaktor naczelny „Wiadomości – 43 bis” był także pomysłodawcą wielu innych przedsięwzięć promujących miasto, o których czytelnik mógł znaleźć informacje na łamach omawianego periodyku. Jednym z takich projektów była darmowa reklama nowych firm powstających w Konstantynowie Łódzkim („Kto pierwszy, ten lepszy”), innymi zaś: „Konstantynów kulturalny” (promowanie osiągnięć twórców konstantynowskich) czy „Konstantynów ludzki” (promocja miasta w Internecie). Jednak najważniejszym i podstawowym pomysłem, od którego „wszystko się zaczęło”, był prezentowany periodyk „Wiadomości – 43 bis”.

Liczą się fakty³⁵

Taki tytuł nosił jeden z działów zamieszczanych w periodyku od 1993 roku. Był jednym z nielicznych drukowanych systematycznie, choć z małą częstotliwością (raz do roku). Innych, specjalnie wyróżnionych, było niewiele; tylko niektóre z nich były

³³ Z jęz. łac.: „Za dobre czyny należą się najwyższe podziękowania i pamięć”.

³⁴ [br. aut.], *Pro bene factis*, „Wiadomości – 43 bis” 2005, nr 373/374, s. 5.

³⁵ Tytuł jednego z działów, zamieszczanych na łamach pisma (np. w 1999 r.), później zmieniony na *Fakty Roku*.

obecne przez dłuższy czas, część zmieniała tytuły. W toku analizy wyodrębniono następujące działy i rubryki ukazujące się systematycznie minimum rok³⁶:

- ???... – *dziękujemy* – w tym miejscu drukowano pytania od czytelników i odpowiedzi redakcji;
- *10 lat wstecz* → *20 lat wstecz* – w obrębie tej rubryki przypominano najważniejsze nagłówki, jakie pojawiły się w czasopiśmie 10 / 20 lat wcześniej;
- *Felieton*;
- *Foto serwis / Fotoreportaże / Fotorelacja* – najczęstszymi tematami były spotkania członków konstantynowskich organizacji, ważne święta państwowe i kościelne, w których udział brali mieszkańcy miasta;
- *Informacje / Informator Ogłoszeniowy / Informator*;
- *Kalendarium prac Samorządu Miejskiego*;
- *Krótko* – zawartość tej rubryki opierała się na zwięzłych notatkach i wzmiankach dotyczących najważniejszych bieżących wydarzeń. Oto wybrane tytuły³⁷: *Agroturystyka w Łódzkiem, Burmistrz u gimnazjalistów, Debatowali o liceum, Dzień Papieża Jana Pawła II, Jubileusz chóru, Konstantynów Łódzki rozkwita, Kryta pływalnia w remoncie, Ks. Franciszek Haber kanonikiem, Linia busowa nr 4, Msza jubileuszowa w Katedrze, Najnowsza laweta w mieście, Ograniczenia ruchu na Łódzkiej, Radio Maryja ma 19 lat, Radny zaprosił mieszkańców, Spis Rolny 2010, Podziękowania od burmistrza, Trzeci numer „Łodziaka”;*
- *Liczą się fakty / Fakty Roku* – była to już wspomniana subiektywna lista dziesięciu najważniejszych wydarzeń i zjawisk (gospodarczych, społecznych, kulturalnych) z ostatnich dwunastu miesięcy, które miały lub będą miały znaczący wpływ (pozytywny lub negatywny) na życie mieszkańców miasta;
- *Na gorącym uczynku* – były to informacje związane ze Strażą Miejską, działającą w Konstantynowie Łódzkim;
- *Napisali za nas* – ten dział zawierał przedruki tekstów z wybranych gazet i czasopism, głównie ogólnopolskich, np. z tygodnika „Niedziela”, miesięcznika „Najwyższy Czas”, dziennika „Rzeczpospolita”;
- *Oko* – różnorodne doniesienia i spostrzeżenia dotyczące miejsc, ludzi, zdarzeń i faktów związanych z Konstantynowem Łódzkim, np.: „Przy niektórych ulicach nie ma tabliczek z nazwami. Tabliczki są też nieczytelne, albo niekompletne. W wysokiej temperaturze odkleiły się literki. Przecież nie wszyscy znają nazwy wszystkich ulic”³⁸, „Takie wspaniałe korty przy Konstantynowskiej

---

³⁶ Podano je w porządku alfabetycznym.

³⁷ Tytuły wymieniono w porządku alfabetycznym, nie zaś chronologicznym.

³⁸ „Wiadomości – 43 bis” 2000, nr 267, s. 2.

Spółdzielni Mieszkaniowej stoją zaniedbane. Czy nikt nie chce grać w tenisa?³⁹, „Dlaczego LO nie ma swojej strony?”⁴⁰;

- *ONI. Osoby nas interesujące* – w tym miejscu prezentowano wybrane sylwetki ważne w życiu Konstanytowna Łódzkiego;
- *Persona grata* – było to miejsce, w którym przedstawiano sylwetki konstanytownskich samorządowców;
- *Sport*;
- *Szkoła* – na tych stronach zamieszczano artykuły pisane przez uczniów i pedagogów konstanytownskich szkół (np. „Dwójka”. Magazyn SP Nr 2; „Nowinki z Jedyńki”. Magazyn uczniów SP Nr 1; „Piątka”. Gazeta Uczniów Szkoły Podstawowej Nr 5). Ich treść dotyczyła wydarzeń szkolnych: wycieczek, konkursów, spotkań, akademii;
- *Usiądów* – w tym miejscu zamieszczano krótkie informacje dotyczące miejscowości należących do powiatu, np. związane z Kazimierzem, Lutomiernikiem;
- *W naszym obiektywie*;
- *Zaprosili nas* – w ramach tej rubryki czytelnik dowiadywał się, gdzie i kiedy zapraszany był redaktor naczelny „Wiadomości – 43 bis”. Była to np. regionalna konferencja dotycząca funkcjonowania mediów lokalnych, ale też wydarzenia lokalne, m.in. studniówka w konstanytownskim LO, zebranie sprawozdawcze OSP w Konstanytownie Łódzkim, konstanytownskie przedszkole.

Najczęściej stosowanymi gatunkami dziennikarskimi na łamach analizowanego periodyku były newsy, wzmianki i notatki, a zatem formy typowo informacyjne, w których autor nastawiony jest na krótki, zwięzły przekaz. Nierzadko na łamach pisma zamieszczano także sprawozdania, niekiedy prezentowano sylwetkę wybranej osoby, np. burmistrza miasta. Gatunki publicystyczne najczęściej reprezentowane były w formie komentarzy do aktualnych wydarzeń (z reguły politycznych). Drukowano także recenzje wybranych książek. Stosunkowo rzadko można było na łamach periodyku napotkać artykuł. Gatunki pograniczne występowały na kartach czasopisma w postaci wywiadu, często przeprowadzanego przez redaktora naczelnego. Można zatem stwierdzić, że wybór form dziennikarskich obecnych na łamach „Wiadomości – 43 bis” odpowiadał charakterowi informacyjnego periodyku lokalnego. Warto jednakże podkreślić, że wiele tekstów nie posiadało tytułów, często również poszczególne publikacje nie były podpisane⁴¹.

³⁹ „Wiadomości – 43 bis” 2000, nr 271, s. 4.

⁴⁰ „Wiadomości – 43 bis” 2001, nr 298/299, s. 4.

⁴¹ Wynikało to zapewne z faktu, że – jak już podkreślano – większość tekstów zamieszczanych na łamach „Wiadomości – 43 bis” pisana była przez jedną osobę; przy tych, które redaktor otrzymywał z zewnątrz, był podany autor. Niekiedy również i redaktor naczelny podpisywał się inicjałami.

Charakter czasopisma powodował, że *gros* informacji dotyczyło Konstancy-nowa Łódzkiego, zaś najmniej odnosiło się do tych o zasięgu ogólnopolskim, co odpowiada definicji prasy lokalnej. Zastanawiać może jednak fakt, że stosunkowo rzadko pisano o Łodzi. Analiza zawartości „Wiadomości – 43 bis” pozwoliła stwierdzić, że niezależnie od tego, czy informacje dotyczyły miejscowości, w której pismo było wydawane, stolicy województwa czy wydarzeń w kraju, materiały można podzielić pod względem poruszanej tematyki na kilka grup, wokół których koncentrowało się zainteresowanie redakcji. Pierwszą, najliczniejszą, stanowiły informacje związane z polityką, gospodarką i biznesem. Niemal równie chętnie podejmowano kwestie dotyczące życia Kościoła katolickiego. Dużo miejsca poświęcano wydarzeniom sportowym, choć w tym przypadku interesowano się przede wszystkim osiągnięciami lokalnych sportowców. Nie pomijano również kultury. Poniżej przedstawiono wybrane, reprezentatywne przykłady dla każdej z wymienionych kategorii, odnosząc je kolejno do: kraju, stolicy województwa i Konstancy-nowa Łódzkiego.

Konstantynowanie za UE⁴²

W każdym kraju istnieją kwestie, które jednoczą ludzi w poczuciu wspólnej tożsamości. Mogą być to również sprawy, które nie łączą, a dzielą, jednak dotyczą wszystkich obywateli. Na łamach „Wiadomości – 43 bis”, pisząc o sprawach ogólnopolskich, odnoszono się przede wszystkim do wydarzeń politycznych. Przykładem mogą stanowić wybory parlamentarne w Polsce we wrześniu 1997 roku. Przy tej okazji kilkakrotnie przypominano o obowiązku głosowania⁴³, dołączając także wkładki o kandydatach prawicy, którym patronowało pismo. Przed zbliżającymi się wyborami organizowano również spotkania z potencjalnymi posłami, senatorami czy prezydentami miast (np. z Jerzym Kropiwnickim). Prezentowano też programy wybranych partii politycznych, zawsze jednak prawicowych lub (rzadziej) liberalnych. Przedstawiano np. zobowiązania programowe Platformy Obywatelskiej w wyborach parlamentarnych w 2001 roku⁴⁴. Pisano także o tragedii smoleńskiej w 2010 roku, wspominając prezydenta Lecha Kaczyńskiego⁴⁵. Charakterystyczny jest fakt, iż nierzadko, pisząc o sprawach ogólnopolskich, nawiązywano do Konstancy-nowa Łódzkiego. I tak na przykład, w 1993 roku pod znamienym tytułem *Krajobraz przed bitwą* pisano m.in.: „Bitwa o mandaty poselskie i senatorskie już się rozpoczyna. Krajobraz polityczny w naszym mieście (bo i tutaj ta bitwa

⁴² [br. aut.], *Konstantynowanie za UE*, „Wiadomości – 43 bis” 2003, nr 334, s. 3.

⁴³ Zob. np. „Wiadomości – 43 bis” 1997, nr 196, s. [1].

⁴⁴ Zob. np. „Wiadomości – 43bis” 2001, nr 281, s. 7, 10.

⁴⁵ [br. aut.], *Prezydent Lech Kaczyński nie żyje*, „Wiadomości – 43 bis” 2010, nr 499/500, s. 3, 5.

też się będzie toczyć) od ostatnich wyborów parlamentarnych chyba się zanadto nie zmienił⁴⁶. Donoszono o wygranej w pierwszej turze głosowania w wyborach prezydenckich, podając także, jak wysoka była frekwencja w Konstancynie Łódzkim⁴⁷. Z kolei, ogłaszając wyniki głosowania do Parlamentu Europejskiego, porównywano je z tymi, jakie osiągnięto w Konstancynie Łódzkim⁴⁸. Podobnie było przy okazji wyborów prezydenckich w 2010 roku, kiedy podano informację o tym, jak konstancynianie głosowali w drugiej turze⁴⁹. Nawiązując do referendum akcesyjnego, w którym Polacy zdecydowali o wejściu Polski do Unii Europejskiej, przekazano informację o tym, jakich wyborów dokonywali mieszkańcy Konstancynowa Łódzkiego⁵⁰.

Jakkolwiek kwestie odnoszące się do życia politycznego były najczęściej omawiane, jeśli chodzi o tematykę ogólnopolską, to niemal równie chętnie donoszono o sprawach związanych z życiem Kościoła katolickiego, co wpisywało się w ideologię prezentowaną przez redaktora naczelnego, jednocześnie wydawcę periodyku. Pisano o urodzinach Jana Pawła II⁵¹, o każdej wizycie papieża w Polsce⁵², a po jego śmierci – o jego kanonizacji⁵³. Wspomniano kardynała Stefana Wyszyńskiego w setną rocznicę jego urodzin⁵⁴. Przypominano o corocznych pielgrzymkach na Jasną Górę w Częstochowie⁵⁵, informowano o istotnych z punktu widzenia Kościoła postanowieniach, np. o wprowadzeniu dnia wolnego z okazji Święta Trzech Króli⁵⁶.

Stosunkowo rzadko natomiast wspomniano o wydarzeniach sportowych w skali kraju. W czasach największej popularności skoczek narciarski Adam Małysz nie omieszkał zamieścić krótkiego tekstu o jego szansach na zwycięstwo w jednym z konkursów⁵⁷. Pisano także o sukcesie polskich szczypiornistów⁵⁸, omawiano system rozgrywek żużlowych w Polsce⁵⁹. Były to jednak wyjątkowe przypadki.

46 [br. aut.], *Krajobraz przed bitwą*, „Wiadomości – 43 bis” 1993, nr 92, s. [1], 8.

47 „Wiadomości – 43bis” 2000, nr 270, s. 3.

48 „Wiadomości – 43 bis” 2014, nr 599/600, s. 6.

49 [br. aut.], *Bronisław Komorowski prezydentem RP*, „Wiadomości – 43 bis” 2010, nr 505/506, s. 60.

50 [br. aut.], *Konstancynianie za UE*, „Wiadomości – 43 bis” 2003, nr 334, s. 3.

51 [br. aut.], *Ojciec Święty ukończył 80 lat*, „Wiadomości – 43 bis” 2000, nr 261, s. [1].

52 Zob. np. [br. aut.], *Siódma wizyta Ojca Świętego w Ojczyźnie*, „Wiadomości – 43 bis” 1999, nr 238, s. [1].

53 [br. aut.], *Jan Paweł II i Jan XXIII – świętymi*, „Wiadomości – 43 bis” 2014, nr 597/598, s. 7.

54 S. Czernik, *Śp. Kardynał Stefan Wyszyński w latach okupacji*, „Wiadomości – 43 bis” 2001, nr 298/299, s. 8.

55 Zob. np. „Wiadomości – 43 bis” 2007, nr 433/444, s. 3, 5; tamże, 2010, nr 507/508, s. 7.

56 [br. aut.], *Trzech Króli wolne już w 2011 roku*, „Wiadomości – 43 bis” 2010, nr 509/5010, s. 4.

57 [br. aut.], *Nasz Małysz w Planicy*, „Wiadomości – 43 bis” 2001, nr 281, s. 1.

58 „Wiadomości – 43 bis” 2001, nr 281, s. 1.

59 „Wiadomości – 43 bis” 2014, nr 597/598, s. 11.

Co słychać w Łodzi?

Jak wspomniano wcześniej, zastanawiać może fakt, iż na łamach „Wiadomości – 43 bis” niezbyt często zamieszczano informacje odnoszące się do wydarzeń odbywających się w stolicy województwa, czyli w Łodzi. Ale i taki materiał można odnaleźć podczas lektury omawianego periodyku. Również w tym przypadku największe zainteresowanie redakcji koncentrowało się wokół kwestii bezpośrednio lub pośrednio związanych z polityką. Z aprobatą pisano o tym, że *Marszałek województwa łódzkiego zabiega o pieniądze dla regionu*⁶⁰. Zamieszczano wywiady z przedstawicielami życia publicznego, reprezentantami ośrodków działających w Łodzi, np. ze Zbigniewem Skowrońskim (dyrektorem Wojewódzkiego Ośrodka Ruchu Drogowego w Łodzi)⁶¹, z Mirosławem Golisem (prezesem Łódzkiej Izby Przemysłowo-Handlowej)⁶². Wywiady te były zazwyczaj jedno- lub dwustronicowe, opatrzone krótką informacją na temat rozmówcy i jego zdjęciem. Pisząc o wydarzeniach w Łodzi, relacjonowano spotkania rocznicowe, przeważnie związane z NSZZ „Solidarność”. Na przykład, z okazji 20-lecia Związku pisano:

Z tej okazji odbyły się już i jeszcze odbywają okolicznościowe imprezy krajowe i w regionach. 26 sierpnia łódzcy związkowcy składali kwiaty pod Tablicą upamiętniającą wydarzenia sierpniowe w MPK w Łodzi oraz uczestniczyli w mszy św. w kościele oo. jezuitów. 27.08. odbył się festyn na Starym Rynku, 3.09. o godz. 15.00. zaplanowano „Spotkanie u Jezuitów” (Łódź, ul. Sienkiewicza 60), a 9.09. „VII Spotkanie po latach”. Do udziału w obchodach zaproszono, jak co roku, wielu konstantynowian⁶³.

Wspominano o uroczystościach związanych z odsłonięciem tablicy upamiętniającej siedzibę „Solidarności” w roku 1981 w Łodzi, mieszczącej się w budynku przy ulicy Piotrkowskiej 258/260⁶⁴, o 28. rocznicy wprowadzenia stanu wojennego w Polsce i odsłonięciu z tej okazji Pomnika Ofiar Komunizmu w Łodzi⁶⁵.

Dużą grupę informacji stanowiły także doniesienia z życia Archidiecezji Łódzkiej. Informowano np.:

W dniach 2–4 czerwca w Łodzi odbędą się ogólnopolskie obchody Roku Jubileuszowego pod hasłem „mass media i ewangelizacja”. Wszystkie spotkania będą miały również charakter Jubileuszu osób pracujących w mediach. Udział w obchodach

---

⁶⁰ „Wiadomości – 43 bis” 2011, nr 517/518, s. 5.

⁶¹ B. Cichosz, *Nowoczesny ośrodek doskonalenia jazdy*, „Wiadomości – 43 bis” 2007, nr 429/430, s.14.

⁶² B. Cichosz, [br. tyt.], „Wiadomości – 43 bis” 2007, nr 469/470, s. 6–7.

⁶³ [br. aut.], „*Solidarność ma już 20 lat*”, „Wiadomości – 43 bis” 2000, nr 267, s. [1].

⁶⁴ „Wiadomości – 43 bis” 2005, nr 389/390, s. 7.

⁶⁵ „Wiadomości – 43 bis” 2007, nr 491/492, s. 3.

zapowiedzieli: Ksiądz kardynał Józef Glemp, Prymas Polski oraz liczni członkowie Episkopatu. Z satysfakcją informujemy naszych czytelników, że redakcja „Wiadomości – 43 bis” otrzymała zaproszenie do udziału w uroczystościach⁶⁶.

Pisano również o jubileuszach, np. o 80-leciu Diecezji Łódzkiej⁶⁷, relacjonowano przebieg uroczystości zorganizowanych w Archikatedrze Łódzkiej, związanych z obchodami Dnia Polskiego Państwa Podziemnego⁶⁸. Przeprowadzano wywiady z przedstawicielami Kościoła, np. z Dyrektorem Domu Salezjanów w Lutomierniku, ks. Zbigniewem Malinowskim i kierownikiem ośrodka Don Bosco, ks. Piotrem Głoskowskim⁶⁹. Informowano czytelników „Wiadomości – 43 bis” o spotkaniu z ks. Janem Twardowskim w Teatrze Pinokio w Łodzi⁷⁰. Jakkolwiek informacji na temat wydarzeń kulturalnych, odbywających się w innych miastach, na przykład w Warszawie, nie podawano w periodyku, to pisano o tego typu przedsięwzięciach organizowanych w Łodzi. Ogłaszano np.:

26 maja w Łodzi przy ulicy Piotrkowskiej w pasażu Schillera odbędzie się pod patronatem Prezydenta Łodzi I Festiwal Orkiestr Dętych. Organizatorem imprezy jest Związek Gmin Regionu Łódzkiego oraz: Miejski Ośrodek Kultury w Konstantynowie Łódzkim, Łódzki Oddział Polskiego Związku Chórów i Orkiestr, instytucje patronujące działalności orkiestr dętych z miejscowości, z których te orkiestry pochodzą. Patronat medialny: Radio Łódź⁷¹.

Kilkukrotnie prezentowano repertuar Teatru Wielkiego w Łodzi⁷², zapraszano także na wybrane premiery:

W dniu 21 stycznia 1995 roku Teatr Wielki w Łodzi zaprezentuje swoją nową premierę „Don Pasquale” G. Donizettiego. Jest to opera komiczna w trzech aktach wystawiona w oryginalnej wersji językowej. Dyrekcja teatru powierzyła realizację tego przedsięwzięcia wspaniałym twórcom [...] »Don Pasquale« uważany jest za najwybitniejsze osiągnięcie włoskiej opery komicznej. Ukazuje dramat człowieka, który odkrywa uroki życia kiedy jest już za późno na to, by ich zakosztować. Ciągłe przeplatanie się powagi i komizmu osiąga tutaj taką równowagę, że słuchacz nie zdaje sobie sprawy ze zmian nastroju. Również najkomiczniejsze fragmenty zrealizowane

⁶⁶ [br. aut.], *Mass media i ewangelizacja*, „Wiadomości – 43 bis” 2000, nr 261, s. [1].

⁶⁷ js, *80-lecie Diecezji Łódzkiej*, „Wiadomości – 43 bis” 2000, nr 275, s. 3.

⁶⁸ BC, *Upominajmy się o żołnierzy wyklętych*, „Wiadomości – 43 bis” 2011, nr 533/534, s. 3.

⁶⁹ G. Sasko, [br. tyt.], „Wiadomości – 43 bis” 1997, nr 196, s. 3.

⁷⁰ „Wiadomości – 43 bis” 2001, nr 278, s. 3.

⁷¹ [br. aut.], *I Festiwal Orkiestr Dętych*, „Wiadomości – 43 bis” 2000, nr 259, s. [1].

⁷² Zob. np. „Wiadomości – 43 bis” 1993, nr 136, s. 6.

są bardzo finezyjnymi środkami, tak że trudno nie podziwiać niezwyklej fantazji twórczej i dramatycznej kompozytora⁷³.

Informowano również czytelników „Wiadomości – 43 bis” o corocznych Jarmarkach Wojewódzkich odbywających się w Łodzi, nie zapominając o udziale w tej imprezie przedstawicieli Konstantynowa Łódzkiego:

[...] Nasze stoisko będzie usytuowane w bardzo atrakcyjnym miejscu – w Pasażu Schillera. Tam nasze zespoły będą się prezentować w sobotę i niedzielę w godz. 12 do 17. Ponadto konstantynowskie zespoły wystąpią w sobotę (o godz. 13.05. Konstantynowiaci i 13.40. Niesięcin) na małej scenie w ul. Rubinsteina⁷⁴.

Bardzo rzadko pisano o łódzkim sporcie, a jeśli zdarzały się takie informacje, przeważnie prezentowane były one w kontekście rozgrywek z drużyną z Konstantynowa Łódzkiego⁷⁵. Były to zazwyczaj krótkie notki, jak np.:

7 listopada podczas VII Światowego Dnia Biegania zostało podsumowane VI Grand Prix Łodzi. W Arturówku nagrodzeni zostali zawodnicy, którzy zebrali najwięcej punktów w 6 biegach rozegranych w województwie łódzkim w całym sezonie 2010 r. Na podium stanęły dwie amatorki biegania z Konstantynowa Łódzkiego⁷⁶.

Tylko niekiedy czytelnik mógł odnaleźć na łamach omawianego periodyku dłuższe informacje zajmujące niemal kolumnę tekstu; tak było w przypadku mających odbyć się w Łodzi Zimowych Mistrzostw Województwa Łódzkiego w Pływaniu⁷⁷. Informacja z komentarzem redakcyjnym opatrzona została dodatkowo zdjęciem dwóch pływaczek z Konstantynowa Łódzkiego.

---

⁷³ E. Wielgościńska, *Znów premiera*, „Wiadomości – 43 bis” 1995, nr 132, s. 3.

⁷⁴ [br. aut.], *Konstantynów na Jarmarku Wojewódzkim*, „Wiadomości – 43 bis” 2005, nr 387/388, s. 4. Podobna informacja o Jarmarku, tym razem IV Wojewódzkim, wraz programem znalazła się na łamach „Wiadomości – 43 bis” 2007, nr 435/436, s. 8. Zob. też „Wiadomości – 43 bis” 2007, nr 483/484, s. 4.

⁷⁵ [br. aut.], *Idziemy na żużel*, „Wiadomości – 43 bis” 2001, nr 284, s. 3.

⁷⁶ [br. aut.], *Podsumowanie VI Grand Prix w Łodzi*, „Wiadomości – 43 bis” 2010, nr 513/514, s. 10.

⁷⁷ [br. aut.], *Grad medali*, „Wiadomości – 43 bis” 2010/2011, nr 515/516, s. 13.

Łączy nas Konstanyńów⁷⁸

Czesław Miłosz pisał:

Zakorzenie jest zapewne stałą potrzebą natury ludzkiej. Może łączy się to z prawami ludzkiego organizmu, a ściślej z prawami rytmu. To, co znane i swojskie, pozwala utrzymać ten sam rytm wewnętrzny, o którym mało wiemy, co nie znaczy, że nie istnieje⁷⁹.

Te słowa zdają się doskonale przystawać do podstawowej zasady przyświecającej redaktorowi naczelnemu „Wiadomości – 43 bis”. Na łamach tego czasopisma odnajdujemy niezwykle bogaty i zróżnicowany materiał dotyczący wszystkiego, „co znane i swojskie” dla mieszkańców Konstanyńowa Łódzkiego. Funkcje: informacyjna, integracyjna i patriotyczna w odniesieniu do „małej ojczyzny” stanowią najważniejszą misję, realizowaną przez Bernarda Cichosza na łamach prezentowanego periodyku, zgodnie z przyjętym przez redaktora i wydawcę światopoglądem.

Wielokrotnie podkreślano wartość Konstanyńowa Łódzkiego, pisząc z dumą o kolejnych wyróżnieniach dla miasta i gminy: *Konstanyńów jest gminą fair play!*⁸⁰, *Nagroda główna dla Konstanyńowa Łódzkiego*⁸¹, *Konstanyńów najszybciej rozwijającą się gminą miejską w Łódzkiem*⁸², *Konstanyńów Łódzki liderem województwa!*⁸³ i wreszcie – *Konstanyńów Łódzki wśród najlepszych w Polsce!* W ostatnim wspomnianym tekście pisano:

»Dziennik Gazeta Prawna« już po raz czwarty klasyfikuje samorządy w Polsce. Kolejność dokumentuje największe osiągnięcia gmin w pozyskiwaniu środków unijnych. Brane są pod uwagę wszystkie programy pomocowe, których beneficjentami są zarówno władze samorządowe, jak i przedsiębiorstwa, rolnicy, organizacje społeczne. Konstanyńów Łódzki znalazł się w czołówce krajowej. Wśród 177 gmin województwa łódzkiego nasze miasto jest na 4pozycji, ale Konstanyńów Łódzki jest liderem rankingu gmin miejskich województwa łódzkiego!⁸⁴

⁷⁸ Tytuł jednej z informacji zamieszczonej na łamach omawianego periodyku, odnoszącej się do Konstanyńowskiego Porozumienia Samorządowego, zob. [br. aut.], *Łączy ich Konstanyńów*, „Wiadomości – 43 bis” 2010, nr 511/512, s. [1].

⁷⁹ Cz. Miłosz, *Miejsca utracone*, [w:] tenże, *Szukanie ojczyzny*, Wydawnictwo Znak, Kraków 1992, s. 189.

⁸⁰ „Wiadomości – 43 bis” 2007, nr 439/440, s. 3.

⁸¹ „Wiadomości – 43 bis” 2007, nr 491/492, s. 3, 5.

⁸² „Wiadomości – 43 bis” 2014, nr 603/604, s. 6.

⁸³ Dane na podst. *Rankingu samorządów, zamieszczonego na łamach „Rzeczpospolitej”*, zob. „Wiadomości – 43 bis” 2010, nr 505/506, s. 5.

⁸⁴ B.C., [br. tyt.], „Wiadomości – 43 bis” 2010, nr 511/512, s. 4.

Sukcesy te w znacznej mierze były efektem pracy władz miasta. Stąd najobszerniejszą grupę informacji na łamach „Wiadomości – 43 bis” stanowiły wiadomości związane z lokalną polityką. Już w 1993 roku z dumą donoszono: „Wydarzeniem w naszym mieście jest niewątpliwie powstanie Klubu Prawicy Konstantynowskiej...”⁸⁵. Systematycznie zamieszczano sprawozdania z posiedzeń Zarządu Miasta⁸⁶, a gdy w 1993 roku został on odwołany, pisano zarówno o tym fakcie, jak i o przedłużających się problemach z powołaniem nowych władz⁸⁷. Prezentowano *Plony z dwóch lat*, czyli efekty prac Rady Miejskiej⁸⁸. Przedrukowywano przemówienia burmistrza miasta, wygłaszane przezeń przy okazji rozmaitych uroczystości, np. rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości⁸⁹. Informowano czytelników o spotkaniach organizowanych przez redakcję pisma z wybranymi politykami⁹⁰, prezentowano konstantynowskich radnych⁹¹, przypomniano o wyborach, np. uzupełniających do Rady Miejskiej w Konstantynowie Łódzkim⁹². Skrupulatnie odnotowywano wyniki wyborów zarówno samorządowych⁹³, jak i do parlamentu⁹⁴. Przedstawiano stanowisko władz miasta wobec rozmaitych, kontrowersyjnych kwestii, np.:

Nie chcemy Polski powiatowej. Takie jest stanowisko Rady Miejskiej w Konstantynowie wyrażone podczas ostatniej sesji, która odbyła się 28 lutego br. Rada upoważniła delegata na sejmik wojewódzki Grzegorza Lobkę do przekazania opinii o niecelowości wprowadzania podziału Polski na powiaty. W głosowaniu tylko 3 osoby nie poparły tego stanowiska⁹⁵.

Odnutowywano sukcesy klubów i kół działających w Konstantynowie Łódzkim, np.:

Sukces konstantynowskiego koła ZChN. 8 kwietnia odbyło się Zebranie Sprawozdawczo-Wyborcze Regionu Łódzkiego Zjednoczenia Chrześcijańsko-Narodowego. Połączyły się dotychczasowe regiony: łódzki i piotrkowski. Przewodniczącym zarzą-

---

85 [br. aut.], *Prawica w Konstantynowie*, „Wiadomości – 43 bis” 1992, nr 66, s. [1], 2, 4.

86 W ramach cyklicznej rubryki *Z posiedzeń Zarządu miasta*.

87 [br. aut.], *My albo nikt*, „Wiadomości – 43 bis” 1993, nr 85, s. [1], 2.

88 Zob. np. „Wiadomości – 43 bis” 2000, nr 271, s. 5.

89 Zob. np. „Wiadomości – 43 bis” 2001, nr 297, s. 3, 5.

90 [br. aut.], „*Wiadomości – 43 bis*” zapraszają, „Wiadomości – 43 bis” 1997, nr 193/194, s. [1]; „Wiadomości – 43 bis” 2007, nr 433/444, s. 14.

91 [br. aut.], *Konstantynowskie postacie Samorządu*, zob. np. „Wiadomości – 43 bis” 1999, nr 23, s. 3.

92 [br. aut.], *4 czerwca wybory radnego*, „Wiadomości – 43 bis” 2000, nr 258, s. [1].

93 [br. aut.], *Wyniki wyborów samorządowych w 2010 r.*, „Wiadomości – 43 bis” 2010, nr 513/514, okładka, s. 5.

94 [br. aut.], *Konstantynów. Wyniki głosowania*, zob. np. „Wiadomości – 43 bis” 1993, nr 101, s. 4, 5; „Wiadomości – 43 bis” 2007, nr 439/440, s. [1].

95 [br. aut.], *Nie chcemy Polski powiatowej*, „Wiadomości – 43 bis” 1992, nr 59, s. [1], 3.

du nowego dużego regionu wybrano Jerzego Kropiwnickiego. W skład 14-osobowego zarządu regionu wszedł, już po raz czwarty, Bernard Cichosz, przewodniczący konstantynowskiego koła⁹⁶.

Na łamach pisma wielokrotnie drukowano również wywiady z kolejnymi burmistrzami miasta⁹⁷. Władze miasta wspierały lokalny biznes i miejscowych przedsiębiorców. Podobne działania w zakresie własnych możliwości, wykorzystując do tego łamy wydawanego przez siebie pisma, podejmował Bernard Cichosz. Poza wspomnianym wcześniej projektem „Kto pierwszy, ten lepszy”, redaktor naczelny niejednokrotnie podnosił tematy istotne z punktu widzenia właścicieli małych i średnich lokalnych przedsiębiorstw. Mogli się oni np. dowiedzieć, co zyskają, a co mogą stracić w chwili, gdy Polska wstąpi do Unii Europejskiej:

23 maja burmistrz Henryk Brzyszczy zaprosił konstantynowskich przedsiębiorców na spotkanie z ekspertami Instytutu Europejskiego w Łodzi oraz Łódzkiej Agencji Rozwoju Regionalnego. „Małe i średnie przedsiębiorstwa w Unii Europejskiej – szanse i zagrożenia” to temat zaprezentowanych prelekcji. Burmistrz podkreślił, że troską samorządu Konstantynowa jest właściwe przygotowanie środowiska przedsiębiorców do ewentualnego przystąpienia do Unii Europejskiej. Waldemar Przyrowski, przewodniczący Stowarzyszenia Prywatnych Przedsiębiorców, zauważył, że Konstantynów to gmina przyjazna przedsiębiorczości, ale w innych miastach w urzędach napotyka się na trudności w załatwianiu najzwyklejszych spraw. Było to już kolejne spotkanie tego środowiska poświęcone UE⁹⁸.

Podkreślano, że „Przedsiębiorczość potrzebna jest wszędzie”⁹⁹, a Konstantynów jest jej szczególnie przyjazny, ze względu na fakt, iż, jak pisano, „[n]asza gmina pozostanie rajem podatkowym”¹⁰⁰, jak również dlatego, że systematycznie wprowadzane są w życie kolejne etapy modernizacji terenów przemysłowych¹⁰¹. Lokalny biznes promowany był również w wielu wywiadach przeprowadzanych przez Cichosza z przedstawicielami właścicieli firm i przedsiębiorstw, np. z prezesem Stowarzyszenia Prywatnych Przedsiębiorców w Konstantynowie Łódzkim

⁹⁶ „Wiadomości – 43 bis” 2000, nr 258, s. 2.

⁹⁷ Zob. np. rozm. B. Cichosz, *Znów w czołówce samorządów w kraju*, „Wiadomości – 43 bis” 2011, nr 529/530, s. 5.

⁹⁸ [br. aut.], *Szanse i zagrożenia przedsiębiorstw w UE*, „Wiadomości – 43 bis” 2003, nr 333, s. 3.

⁹⁹ Rozm. B. Cichosz, *Przedsiębiorczość potrzebna jest wszędzie*, „Wiadomości – 43 bis” 2013, nr 583/584, s. 5.

¹⁰⁰ B.C., *Nasza gmina pozostanie rajem podatkowym*, „Wiadomości – 43 bis” 2013, nr 583/584, s. 3.

¹⁰¹ „Wiadomości – 43 bis” 2013, nr 585/586, s. 4.

Waldemarem Przyrowskim¹⁰². Dzięki tym działaniom Konstancyńów Łódzki wielokrotnie był nagradzany (np. tytułem Samorząd Przyjazny Biznesowi 2013¹⁰³), podobnie jak przedsiębiorcy działający na jego terenie¹⁰⁴. Pisano:

Konstancyńów Łódzki kojarzy się z najniższymi w województwie podatkami i stabilną władzą samorządową. Nastąpił tu szybki rozwój, bo podatnik nie płaci za dużo. [...] Samorząd terytorialny stwarzając korzystne warunki do rozwoju przedsiębiorczości przyciąga kapitał. Powstają nowe placówki handlowe i lokują się nowe instytucje. Tu jest stabilizacja polityczna. [...] nastąpił rozwój inwestycyjny miasta¹⁰⁵.

Jak już wcześniej podkreślano, istotną grupę informacji lokalnych prezentowanych na łamach periodyku, stanowiły wiadomości z życia Kościoła katolickiego w Konstancyńowie Łódzkim. Systematycznie pisano o kolejnych edycjach Biegu Wdzięczności za Pontyfikat Ojca Świętego Jana Pawła II¹⁰⁶, o Spotkaniu Młodych organizowanym przez Wspólnotę brata Rogera z Taizé, podkreślając, że w uczestniczyło w nim wielu konstancyńowian¹⁰⁷. Kilkakrotnie wspomniano ks. Stanisława Czernika, który przez około trzydzieści lat był proboszczem konstancyńowskiej Parafii Narodzenia NNMP¹⁰⁸, pisano o nowej parafii w Konstancyńowie Łódzkim¹⁰⁹, przypominano również czytelnikom o nakazanych dniach świątecznych¹¹⁰.

Niebagatelne miejsce na łamach periodyku zajmowały także informacje kulturalne, pomimo że poświęcony był im oddzielny dodatek tematyczny (wspomniany wyżej „Ex libris 43 bis”). Wielokrotnie pisano o wydarzeniach kulturalnych organizowanych w mieście, np. o balu charytatywnym, w trakcie którego miały być zbierane fundusze na budowę Centrum Kultury w Konstancyńowie Łódzkim¹¹¹. Tak relacjonowano spotkanie z Krystyną Jandą w Miejskim Ośrodku Kultury:

22 stycznia w Miejski Ośrodku Kultury gościła Krystyna Janda. Tego dnia uczestniczyła ona w Łodzi w IX Ogólnopolskim Festiwalu Sztuk Przyjemnych i Nieprzy-

---

¹⁰² Rozm. B. Cichosz, [br. tyt.], „Wiadomości – 43 bis” 1999, nr 236, s. [1].

¹⁰³ B.C., [br. tyt.], „Wiadomości – 43 bis” 2013, nr 587/588, s. 3.

¹⁰⁴ [br. aut.], *Wyróżnienie dla konstancyńowskiego przedsiębiorcy*, „Wiadomości – 43 bis” 2007, nr 437/474, s. 3, więcej: *Waldemar Bibliński profesjonalnym menedżerem* [woj. łódzkiego – przyp. M.P.S.], tamże, s. 5.

¹⁰⁵ [br. aut.], *Konstancyńów Łódzki z tytułem Samorząd Przyjazny biznesowi 2013*, „Wiadomości – 43 bis” 2013, nr 587/588, okładka.

¹⁰⁶ Zob. np. „Wiadomości – 43 bis” 2011, nr 521/522, s. 3.

¹⁰⁷ „Wiadomości – 43 bis” 2003, nr 324, s. 3.

¹⁰⁸ „Wiadomości – 43 bis” 2005, nr 393/394, s. 3.

¹⁰⁹ „Wiadomości – 43 bis” 1992, nr 70, s. [1].

¹¹⁰ „Wiadomości – 43 bis” 2003, nr 324, s. 9.

¹¹¹ „Wiadomości – 43 bis” 1999, nr 230, s. [1].

jemnych. W Konstancyntynie nie zapomniano o jubileuszu 25-lecia pracy scenicznej artystki i pod koniec spotkania z widzami na estradzie pojawił się wspaniały tort. Swoją porcję aktorka skonsumowała już w samochodzie w drodze na kolejny spektakl, a reszta słodkości została dla widzów¹¹².

Pisano o spotkaniu z Adamem Hanuszkiewiczem w Miejskim Ośrodku Kultury w Konstancyntynie Łódzkiej¹¹³. Na łamach pisma często zamieszczano zaproszenia na wydarzenia kulturalne, m.in. na wieczór poetycki z Moniką Pawłowską (na którym miał być zaprezentowany jej debiutancki tomik poetycki „Alter ego”¹¹⁴), na promocję książki *Mity i obrazy* autorstwa biskupa Adama Lepy¹¹⁵, na Konstancyntynskie spotkanie z poezją¹¹⁶, na spotkanie z Wojciechem Cejrowskim¹¹⁷. Promując czytelnictwo, pisano o akcji bookcrossing¹¹⁸, wspólnym czytaniu z najmłodszymi zorganizowanym w Miejskiej Bibliotece Publicznej w Konstancyntynie Łódzkiej, podkreślając w tym przypadku, że „[w]spólne, głośne czytanie tworzy magiczną więź między młodymi odbiorcami”¹¹⁹. Relacjonowano akcję zorganizowaną wspólnie z biblioteką z okazji obchodów X Ogólnopolskiego Tygodnia Czytania Dzieciom: „[...] dzieci wraz z rodzicami mogły posłuchać głośno czytanych znanych wierszy i bajek”¹²⁰. Niekiedy drukowano recenzje wybranych książek, np. Rafała Leszczyńskiego biografię ks. płk. Stanisława Czernika¹²¹, tomik wierszy *A duch wieje, kędy chce...*¹²² czy wspomniano o nagrodzie Złoty Ekslibris dla popularnonaukowej publikacji *Konstancyntynów Łódzki. Dzieje miasta*¹²³. Drukowano poezję, promując twórczość lokalnych poetów Joanny Czajkowskiej i Jarosława Gagasa. Pisano o konkursach organizowanych zarówno przez instytucje współpracujące z redakcją „Wiadomości – 43 bis”, np. Miejską bibliotekę (Konkurs literacko-plastyczny dla dzieci: „Moja wyobraźnia nie zna granic...”. Tematem konkursu jest hasło „Wylądowałam na nieznanym planecie i... co się tam wydarzyło?”)¹²⁴ czy przez samą redakcję periodyku: „Redakcja »Wiadomości – 43 bis« ogłasza konkurs literacki na wiersz o jesieni.

112 [br. aut.], *Jubileuszowy tort dla Krystyny Jandy*, „Wiadomości – 43 bis” 2003, nr 325, s. 3.

113 „Wiadomości – 43 bis” 1997, nr 187, s. 4–5.

114 „Wiadomości – 43 bis” 2003, nr 328, s. 14.

115 „Wiadomości – 43 bis” 1999, nr 234, s. [1], 4.

116 „Wiadomości – 43 bis” 2001, nr 298/299, s. 3.

117 [br. aut.], *Cejrowski przyjeżdża!*, „Wiadomości – 43 bis” 1997, nr 187, s. [1].

118 emm, *Gubimy książki w Konstancyntynie*, „Wiadomości – 43 bis” 2003, nr 345/346, s. 14.

119 J. Michalska, *Wspólne czytanie*, „Wiadomości – 43 bis” 2003, nr 330, s. 7.

120 J. Michalska, *Bawiliśmy się z biblioteką*, „Wiadomości – 43 bis” 2011, nr 531/532, s. 7.

121 „Wiadomości – 43 bis” 2014, nr 601/602, s. 5.

122 „Wiadomości – 43 bis” 1992, nr 62, s. 6.

123 „Wiadomości – 43 bis” 2007, nr 429/430, s. 3.

124 „Wiadomości – 43 bis” 1997, nr 186, s. 3.

Utwory w 2 egzemplarzach maszynopisu lub czytelnego rękopisu. Dla zwycięzców i wyróżnionych – nagrody książkowe¹²⁵.

Istotną rolę odgrywały także lokalne informacje sportowe drukowane w drugiej części periodyku, zazwyczaj na jego ostatnich stronach. Pisano np. o pierwszych sukcesach konstantynowskiej pływaczki Żakliny Lewandowskiej, a następnie, po kilku latach, przeprowadzono z nią wywiad¹²⁶. Donoszono m.in. o wygranych meczach koszykarek ze Szkoły Podstawowej nr 2 w Konstantynowie Łódzkim, które zajęły II miejsce w Świątecznym Turnieju Mini Koszykówki Dziewcząt o Puchar Prezesa Polskiego Związku Koszykówki i Prezesa Miejskiego Szkolnego Związku Sportowego w Łodzi¹²⁷. Informowano o „dobrych wynikach młodych szczypiornistów”, czyli piłkarzy ręcznych Włókniarza Konstantynów¹²⁸. Drukowano wywiady z przedstawicielami lokalnych organizacji sportowych, m.in. z prezesem klubu piłkarskiego KKS „Włókniarz” Konstantynów Bogdanem Michalakiem, trenerem piłkarzy KKS Włókniarz Konstantynów Łódzki¹²⁹. Dłuższe teksty, które stosunkowo często można odnaleźć w ramach działu poświęconego wydarzeniom sportowym, opatrywane były nierzadko zdjęciami sportowców.

Jak wskazują powyższe przykłady, z konieczności jedynie wybrane z bogatego materiału, jaki zebrano na potrzeby niniejszego opracowania, na łamach „Wiadomości – 43 bis” promowano „małą ojczyznę” w rozmaity sposób, nie pomijając żadnej liczącej się dziedziny życia. Warto wspomnieć, że jednym z najlepszych sposobów na reklamę Konstantynowa Łódzkiego i integrację jego mieszkańców było coroczne święto „Dni Konstantynowa Łódzkiego”. Systematycznie na łamach prezentowanego periodyku opisywano to wydarzenie, najpierw je anonując, drukując m.in. terminarz imprez towarzyszących temu wydarzeniu¹³⁰, a następnie relacjonując ich przebieg.

Obszerny materiał źródłowy o mieście opiera się również na niezwykle różnorodnych informacjach dotyczących rozmaitych, często codziennych spraw mieszkańców. Dla przykładu podano tytuły wybranych informacji¹³¹: *Będzie notariusz w Konstantynowie Łódzkim, Centrum miasta coraz atrakcyjniejsze, Czynsze, ciepło,*

---

125 „Wiadomości – 43 bis” 1995, nr 148, s. 6.

126 Rozm. M. Michałkiewicz, *Najlepszy motyl. Pierwsza konstantynowska mistrzyni Polski w pływaniu*, „Wiadomości – 43 bis” 2001, nr 297, s. 9.

127 „Wiadomości – 43 bis” 2003, nr 327, s. 7.

128 „Wiadomości – 43 bis” 2005, nr 389/340, s. 9.

129 Rozm. J. Świątłowski, *Liczyłem na dobry start*, „Wiadomości – 43 bis” 2013, nr 581/582, s. 9.

130 Zob. np. „Wiadomości – 43 bis” 1992, nr 69, s. 3; „Wiadomości – 43 bis” 1993, nr 92, s. 4; „Wiadomości – 43 bis” 2003, nr 334, s. 3; „Wiadomości – 43 bis” 2005, nr 383/384, s. 7.

131 Tytuły podano w porządku alfabetycznym. Kolejno zob. „Wiadomości – 43 bis”: 2007, nr 479/480, s. 6; 2013, nr 581/582, s. 3; 1995, nr 134, s. [1], 3; 1993, nr 106, s. [6]; 2003, nr 325, s. 13; 2000, nr 257, s. 3; 2001, nr 286, s. 3; 2011, nr 537/538, s. 3.

śmieci... , Ile płacimy za wodę i ścieki?, Konstanyńska policja najlepsza w powiecie, Konstanyńów ma trzy banki, Mamy Internet w każdej konstanyńskiej szkole, Nowe stawki podatków lokalnych.

Pisano również o nowych nazwach ulic w mieście¹³², o rozkładach jazdy tramwaju 43 i 43 bis¹³³, o zamierzonym otwarciu galerii handlowej w centrum¹³⁴, o okresowej zmianie godzin pracy Urzędu Miejskiego w Konstanyńowie Łódzkim¹³⁵, o zmianie na stanowisku skarbnika miasta¹³⁶, o Dniach Seniora organizowanych dla starszych mieszkańców Konstanyńowa Łódzkiego i okolic, o kryteriach przyznawania dodatków mieszkaniowych¹³⁷.

Ciekawym pomysłem było zamieszczenie (dwukrotnie) listy nazwisk dzielnicowych, wraz z ich zdjęciami i nazwami ulic, które obejmowały ich rewiry, aby „[...] pomóc naszym Czytelnikom w sytuacjach, kiedy potrzebna jest pomoc lub interwencja dzielnicowego”¹³⁸.

Pismo starsze od wolnej Polski¹³⁹

„Wiadomości – 43 bis” ukazywały się w wersji drukowanej nieprzerwanie przez trzydzieści lat, do 2019 roku. Co sprawiło, że przetrwały trudne lata 90. ubiegłego wieku, kiedy wiele pism lokalnych okazywało się efemerydami? Co przyczyniło się do stabilnej pozycji tytułu na rynku prasy w Konstanyńowie Łódzkim w pierwszej dekadzie XXI wieku i później? Bez wątpienia była to zasługa pomysłodawcy, redaktora naczelnego, głównego autora tekstów i wydawcy w jednej osobie, Bernarda Cichosza, który stwierdził, że kluczem do sukcesu była w tym przypadku wytrwałość¹⁴⁰. Niewątpliwie kolejnym powodem była także zawartość periodyku oraz akcje i konkursy inicjowane przez redaktora naczelnego, które nie tylko integrowały lokalną społeczność, ale i promowały miasto oraz jego mieszkańców. Nie bez znaczenia były również inicjatywy wspierające lokalny biznes i przedsiębiorczość. Analiza roczników pisma z lat 1989–2014 pozwoliła zebrać niezwykle ciekawy materiał. Podane powyżej przykłady świadczą o tym, że „Wiadomości – 43 bis”

132 „Wiadomości – 43 bis” 1995, nr 154, s. [1].

133 „Wiadomości – 43 bis” 2007, nr 435/436, s. 12; „Wiadomości – 43 bis” 2007, nr 479/480, s. 3; „Wiadomości – 43 bis” 2010, nr 503/504, s. 3; „Wiadomości – 43 bis” 2010, nr 507/508, s. 3.

134 „Wiadomości – 43 bis” 2007, nr 469/470, s. 3, 5.

135 „Wiadomości – 43 bis” 2010, nr 505/506, s. 6.

136 „Wiadomości – 43 bis” 2011, nr 533/534, s. 12.

137 „Wiadomości – 43 bis” 2003, nr 331, s. 13.

138 „Wiadomości – 43 bis” 1995, nr 143, s. 3; „Wiadomości – 43 bis” 2007, nr 435/436, s. 13.

139 Tytuł relacji z uroczystego ogłoszenia nazwisk laureatów Wielkiego Biletu w 2007 r., „Wiadomości – 43 bis” 2007, nr 497/498, s. 5.

140 B. Cichosz, ABC Cicho..., s. 16.

stanowią wyjątkowo cenne źródło informacji przede wszystkim o Konstantynowie Łódzkim, są odbiciem trzydziestu lat z historii najnowszej tego miasta. Tematyka podejmowana na łamach omawianego pisma poświęcona była głównie życiu lokalnej społeczności i przeznaczona właśnie dla niej. *Współuczestniczymy w życiu miasta*¹⁴¹, *Troszczymy się o naszą wspólnotę*¹⁴² – to tytuły, które można uznać za hasła przewodnie, przyświecające tekstom drukowanym w periodyku. Spełnia on z pewnością funkcje przypisywane tego typu prasie: przede wszystkim informacyjną, skierowaną ku sprawom lokalnym, także funkcję integracyjną w odniesieniu do społeczności lokalnej i wreszcie funkcję promocyjną w stosunku do miasta, ale też, jak wspomniała w jednym z wywiadów Joanna Czajkowska, funkcję kreatywną¹⁴³ poprzez wcielanie w życie przez redaktora naczelnego wielorakich inicjatyw, opisanych powyżej. W ten sposób „Wiadomości – 43 bis” wpisują się w definicję prasy lokalnej¹⁴⁴.

Język tekstów zamieszczanych na łamach periodyku jest prosty, stosowany jest też w tym przypadku specyficzny model uprawiania dziennikarstwa, charakteryzujący się m.in. bliskim kontaktem z opisywaną społecznością czy wykorzystaniem przede wszystkim informacyjnych gatunków dziennikarskich.

Tytuł, dostosowując się do nowej rzeczywistości, zmieniał się przez dwadzieścia pięć lat przede wszystkim od strony formalnej: stawał się bardziej nowoczesny, papier, na którym drukowano kolejne numery, był w miarę upływu czasu coraz lepszej jakości, podobnie zdjęcia publikowane na łamach „Wiadomości – 43 bis”. Zawartość pisma niezmiennie jednak odpowiadała celom postawionym przez Cichosza: periodyk pozostawał pismem lokalnym, aktywizującym mieszkańców Konstantynowa, informującym o wydarzeniach lokalnych, sprawach, które dotyczyły i interesowały mieszkańców. Pisano o ich oczekiwaniach i potrzebach, sygnalizowano dążenia, uczestnicząc w życiu miasta i promując je również poza nim.

Owa stałość, podobnie jak pozostałe wymienione czynniki stanowiły z pewnością o sile omawianego pisma, chociaż nie brakowało mu również wad.

Mankamentem „Wiadomości – 43 bis” jest wspomniana wcześniej stronniczość przekazu, a także kreowanie niemal bezkrytycznego wizerunku miasta. Jakkolwiek obydwie kwestie zostały wytłumaczone przez Cichosza, a jego argumenty przytoczone w niniejszym tekście, to jednak trudno oprzeć się wrażeniu, że obiektywizm, którego brak w omawianym piśmie, powinien towarzyszyć pracy każdego

---

141 Tytuł wywiadu z Prezesem Stowarzyszenia Prywatnych Przedsiębiorców, Waldemarem Przyrowskim.

142 Tytuł przemówienia wygłoszonego przez burmistrza Henryka Brzyszcza z okazji uroczystości związanych z rocznicą odzyskania przez Polskę niepodległości.

143 „Wiadomości – 43 bis” 1997, nr 200, s. 3.

144 Zob. *Encyklopedia wiedzy o prasie*, red. J. Maślanka, Zakład Narodowy im. Ossolińskich, Wrocław 1976, s. 174.

dziennikarza, także dziennikarza-amatora. Z pewnością jednak materiał zamieszczony na łamach „Wiadomości – 43 bis” może stanowić istotne źródło wiedzy o życiu Konstanytowna Łódzkiego od 1989 roku, a mieszkańcom nie przeszkadza zapewne fakt, że ich miasto jawi się na łamach periodyku nie tylko jako „podatkowy” raj. Jest przecież dla nich tym, „co znane i swojskie” i co „pozwala utrzymać ten sam rytm wewnętrzny”.

Bibliografia

Źródła

- [br. aut.], *I Festiwal Orkiestr Dętych*, „Wiadomości – 43 bis” 2000, nr 259, s. [1].
- [br. aut.], *4 czerwca wybory radnego*, „Wiadomości – 43 bis” 2000, nr 258, s. [1].
- [br. aut.], *Jubileuszowy tort dla Krystyny Jandy*, „Wiadomości – 43 bis” 2003, nr 325, s. 3.
- [br. aut.], *„Solidarność” ma już 20 lat*, „Wiadomości – 43 bis” 2000, nr 267, s. [1].
- [br. aut.], *„Wiadomości – 43 bis” zapraszają*, „Wiadomości – 43 bis” 1997, nr 193/194, s. [1].
- [br. aut.], *Bronisław Komorowski prezydentem RP*, „Wiadomości – 43 bis” 2010, nr 505/506, s. 60.
- [br. aut.], *Cejrowski przyjeżdża!*, „Wiadomości – 43 bis” 1997, nr 187, s. [1].
- [br. aut.], *Dwieście kursów „Wiadomości – 43 bis”*, „Wiadomości – 43 bis” 1997, nr 200, s. 3.
- [br. aut.], *Grad medali*, „Wiadomości – 43 bis” 2010/2011, nr 515/516, s. 13. https://doi.org/10.1162/LEON_r_00066
- [br. aut.], *Idziemy na żużel*, „Wiadomości – 43 bis” 2001, nr 284, s. 3.
- [br. aut.], *Jan Paweł II i Jan XXIII – świętymi*, „Wiadomości – 43 bis” 2014, nr 597/598, s. 7.
- [br. aut.], *Konstanytownianie za UE*, „Wiadomości – 43 bis” 2003, nr 334, s. 3.
- [br. aut.], *Konstanytownskie postacie Samorządu*, zob. np. „Wiadomości – 43 bis” 1999, nr 23, s. 3.
- [br. aut.], *Konstanytown Łódzki z tytułem Samorząd Przyjazny biznesowi 2013*, „Wiadomości – 43 bis” 2013, nr 587/588, [okładka].
- [br. aut.], *Konstanytown na Jarmarku Wojewódzkim*, „Wiadomości – 43 bis” 2005, nr 387/388, s. 4.
- [br. aut.], *Konstanytown. Wyniki głosowania*, „Wiadomości – 43 bis” 1993, nr 101, s. 4, 5.
- [br. aut.], *Konstanytown. Wyniki głosowania*, „Wiadomości – 43 bis” 2007, nr 439/440, s. [1].

- [br. aut.], *Krajobraz przed bitwą*, „Wiadomości – 43 bis” 1993, nr 92, s. [1], 8.
- [br. aut.], *Łączy ich Konstancyń*, „Wiadomości – 43 bis” 2010, nr 511/512, s. [1].
- [br. aut.], *Mass media i ewangelizacja*, „Wiadomości – 43 bis” 2000, nr 261, s. [1].
- [br. aut.], *My albo nikt*, „Wiadomości – 43 bis” 1993, nr 85, s. [1], 2.
- [br. aut.], *Nasz Małyś w Planicy*, „Wiadomości – 43 bis” 2001, nr 281, s. 1.
- [br. aut.], *Nie chcemy Polski powiatowej*, „Wiadomości – 43 bis” 1992, nr 59, s. [1], 3.
- [br. aut.], *Ojciec Święty ukończył 80 lat*, „Wiadomości – 43 bis” 2000, nr 261, s. [1].
- [br. aut.], *Podsumowanie VI Grand Prix w Łodzi*, „Wiadomości – 43 bis” 2010, nr 513/514, s. 10.
- [br. aut.], *Prawica w Konstancyń*, „Wiadomości – 43 bis” 1992, nr 66, s. [1], 2, 4.
- [br. aut.], *Prezydent Lech Kaczyński nie żyje*, „Wiadomości – 43 bis” 2010, nr 499/500, s. 3, 5.
- [br. aut.], *Pro bene factis*, „Wiadomości – 43 bis” 2005, nr 373/374, s. 5.
- [br. aut.], *Siódma wizyta Ojca Świętego w Ojczyźnie*, „Wiadomości – 43 bis” 1999, nr 238, s. [1].
- [br. aut.], *Szanse i zagrożenia przedsiębiorstw w UE*, „Wiadomości – 43 bis” 2003, nr 333, s. 3.
- [br. aut.], *Trzech Króli wolne już w 2011 roku*, „Wiadomości – 43 bis” 2010, nr 509/5010, s. 4.
- [br. aut.], *Wyniki wyborów samorządowych w 2010 r.*, „Wiadomości – 43 bis” 2010, nr 513/514, okładka, s. 5.
- [br. aut.], *Wyróżnienie dla konstancyńskiego przedsiębiorcy*, „Wiadomości – 43 bis” 2007, nr 437/474, s. 3.
- „Wiadomości – 43 bis” 1990, nr 1, s. 1.
- „Wiadomości – 43 bis” 1992, nr 62, s. 6; nr 69, s. 3; nr 70, s. [1].
- „Wiadomości – 43 bis” 1993, nr 92, s. 4; nr 106, s. [6]; nr 136, s. 6.
- „Wiadomości – 43 bis” 1995, nr 134, s. [1], 3; nr 143, s. 3; nr 148, s. 6; nr 154, s. [1].
- „Wiadomości – 43 bis” 1997, nr 186, s. 3; nr 187, s. 4–5; nr 196, s. [1]; nr 200, s. 3.
- „Wiadomości – 43 bis” 1999, nr 230, s. [1]; nr 234, s. [1], 4.
- „Wiadomości – 43 bis” 2000, nr 257, s. 3; nr 258, s. 2; nr 267, s. 2; nr 270, s. 3; nr 271, s. 4, 5.
- „Wiadomości – 43 bis” 2001, nr 278, s. 3; nr 281, s. 1, 7, 10; nr 286, s. 3; nr 297, s. 3, 5; nr 298/299, s. 3; nr 298/299, s. 4.
- „Wiadomości – 43 bis” 2003, nr 324, s. 3, 9; nr 325, s. 13; nr 327, s. 7, 12, 13; nr 328, s. 14; nr 331, s. 13; nr 334, s. 3.
- „Wiadomości – 43 bis” 2005, nr 383/384, s. 7; nr 389/390, s. 7, 9; nr 393/394, s. 3.
- „Wiadomości – 43 bis” 2007, nr 435/436, s. 13; nr 429/430, s. 3; nr 433/444, s. 3, 5; nr 435/436, s. 8, 12; nr 439/440, s. 3; nr 469/470, s. 3, 5; nr 479/480, s. 3, 6; nr 483/484, s. 4; nr 491/492, s. 3, 5; nr 491/492, s. 3; nr 497/498, s. 5.
- „Wiadomości – 43 bis” 2010, nr 503/504, s. 3; nr 505/506, s. 5; nr 505/506, s. 6; nr 507/508, s. 3, 7.

- „Wiadomości – 43 bis” 2011, nr 517/518, s. 5; nr 521/522, s. 3; nr 533/534, s. 12; nr 537/538, s. 3.
- „Wiadomości – 43 bis” 2013, nr 581/582, s. 3; nr 583/584, s. 5; nr 585/586, s. 4.
- „Wiadomości – 43 bis” 2014, nr 597/598, s. 11; nr 599/600, s. 6; nr 601/602, s. 5; 2014, nr 603/604, s. 6.
- B.C., [br. tyt.], „Wiadomości – 43 bis” 2013, nr 587/588, s. 3.
- B.C., [br. tyt.], „Wiadomości – 43 bis” 2010, nr 511/512, s. 4.
- bc, [br. tyt.], „Wiadomości – 43 bis” 1993, nr 85, s. 2.
- B.C., *Nasza gmina pozostanie rajem podatkowym*, „Wiadomości – 43 bis” 2013, nr 583/584, s. 3.
- BC, *Media to potęga*, „Ekspres 43 bis” 2002, nr 25, s. [1]. <https://doi.org/10.1080/01405110220118446>
- BC, *Upominajmy się o żołnierzy wyklętych*, „Wiadomości – 43 bis” 2011, nr 533/534, s. 3.
- Cichosz Bernard, [br. tyt.], „Wiadomości – 43 bis” 1999, nr 236, s. [1].
- Cichosz Bernard, [br. tyt.], „Wiadomości – 43 bis” 2007, nr 469/470, s. 6–7.
- Cichosz Bernard, *Nowoczesny ośrodek doskonalenia jazdy*, „Wiadomości – 43 bis” 2007, nr 429/430, s. 14.
- Cichosz Bernard, *Znów w czołówce samorządów w kraju*, „Wiadomości – 43 bis” 2011, nr 529/530, s. 5.
- Czernik S., *Śp. Kardynał Stefan Wyszyński w latach okupacji*, „Wiadomości – 43 bis” 2001, nr 298/299, s. 8.
- emm, *Gubimy książki w Konstancynie*, „Wiadomości – 43 bis” 2003, nr 345/346, s. 14.
- js, *80-lecie Diecezji Łódzkiej*, „Wiadomości – 43 bis” 2000, nr 275, s. 3.
- Michalska [Joanna], *Bawiliśmy się z biblioteką*, „Wiadomości – 43 bis” 2011, nr 531/532, s. 7.
- Michalska [Joanna], *Wspólne czytanie*, „Wiadomości – 43 bis” 2003, nr 330, s. 7.
- Michałkiewicz [Marcin], *Najlepszy motyl. Pierwsza konstancynowska mistrzyni Polski w pływaniu*, „Wiadomości – 43 bis” 2001, nr 297, s. 9.
- Sasko Grzegorz, [br. tyt.], „Wiadomości – 43 bis” 1997, nr 196, s. 3.
- Świątłowski [Jerzy], *Liczyłem na dobry start*, „Wiadomości – 43 bis” 2013, nr 581/582, s. 9.
- Wielgosńska Ewa, *Znów premiera*, „Wiadomości – 43 bis” 1995, nr 132, s. 3.
- Workert [Ewa], *175 lat Konstancyna Łódzkiego*, „Wiadomości – 43 bis” 2005, nr 387/388, s. 7.

Opracowania

- Adamowicz Piotr, „*Wiadomości – 43 bis*” – *wczoraj i dziś*, Katedra Bibliotekoznawstwa i Informatyki Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2013 [praca licencyjna, niepublikowana, analizowane roczniki: 1989, 1990, 1993, 1996, 1999, 2000, 2005, 2008, 2011].
- Cichosz Bernard, *ABC Cicho...sza*, Wydawnictwo Bernard Cichosz, Konstantynów Łódzki 1999.
- Encyklopedia wiedzy o prasie*, red. J. Maślanka, Zakład Narodowy im. Ossolińskich, Wrocław 1976.
- Filas Ryszard, *Dwadzieścia lat przemian polskich mediów (1989–2009) w ujęciu periodycznym*, „Zeszyty Prasoznawcze” 2010, nr 3 /4, s. 27–54.
- Filas Ryszard, *Periodyzacja rozwoju mediów polskich 1989–1999*, „Sprawozdania z Posiedzeń Komisji Naukowych PAN” 1999, z. 1, s. 72–74.
- Gierula Marian, *Polska prasa lokalna w latach 1989–2000. Typologia i społeczne funkcjonowanie*, Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego, Katowice 2005.
- Kowalczyk Ryszard, *Prasa lokalna w systemie komunikowania społecznego*, Instytut Nauk Politycznych i Dziennikarstwa Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza, Poznań 2002.
- Kowalczyk Ryszard, *Wczoraj i dziś prasy lokalnej w Polsce*, Agencja „eSeM”, Poznań 2002.
- Kulawiak Anita, *Historyczne i społeczne czynniki rozwoju małych miast – przykłady Uniejowa i Dąbia*, „Biuletyn Uniejowski” 2016, t. 5, s. [209]–222. <https://doi.org/10.18778/2299-8403.05.14>
- Lewaszkiewicz Adam, *Przez trzy epoki. Wspomnienia łódzkiego dziennikarza*, Wydawnictwo Westa-Druk Mirosław Kuliś, Łódź 2014.
- Mielczarek Tomasz, *Monopol pluralizm koncentracja środki komunikowania masowego w Polsce w latach 1989–2006*, Wydawnictwa Akademickie i Profesjonalne, Warszawa 2007.
- Mikosz Joanna, „*Dziennik Łódzki*”: *tradycja i współczesność*, Agencja Wydawnicza „Sztuka i Rynek”, Kalisz 2006.
- Miłosz Czesław, *Miejsca utracone*, [w:] Czesław Miłosz, *Szukanie ojczyzny*, Wydawnictwo Znak, Kraków 1992.
- Prasa lokalna jako czynnik kształtowania się więzi lokalnych*, red. Jerzy Mikułowski-Pomorski, Wyższa Szkoła Pedagogiczna w Rzeszowie, Rzeszów 1990.

Netografia

- Drukowane „43bis” już w Sieci*, <http://www.43bis.media.pl/wiadomosci,15566,1,drukowane-43bis-juz-w-sieci,konstantynow-lodzki,wiadomosci.html> [dostęp: 27.10.2020].
- Gostkowski Zygmunt, *„Dziennik Łódzki” w latach 1884–1892: studium nad powstaniem polskiej opinii publicznej w wielonarodowym mieście fabrycznym*, Wyższa Szkoła Finansów i Informatyki im. prof. Janusza Chechlińskiego w Łodzi, Łódź 2008.
- <http://www.43bis.media.pl> [dostęp: 31.12.2018].
- http://www.konstantynow.pl/asp/pl_start.asp?typ=14&menu=13&strona=1&sub=1 [dostęp: 18.10.2019].
- http://www.polskawliczbach.pl/Konstantynow_Lodzki [dostęp: 31.12.2018].
- <https://www.bing.com/images/search?q=tramwaj%2043%20bis&FORM=BILH1> [dostęp: 31.12.2018].

Magdalena Przybysz-Stawska

“Wiadomości – 43 bis” in 1989–2014 as an example of a local periodical

Summary

The local press performs significant functions, not only informing the inhabitants of a given city about matters close to them, but also implementing the ideas of regionalism by promoting a “small homeland”, integrating a given community, and reflecting the life of people living in a specific territory. The aim of the article is to present one of the local periodicals – namely *Wiadomości – 43 bis* – and to attempt to answer the following research questions: how did the analysed periodical change in 1989–2014? What was its strength and what was its weakness? Did it fulfill the functions assigned to this type of press, matching the definition of local magazines? What elements made it remain in the demanding press market, in which the rules seem to be dictated not only by the recipients themselves, but also by strong and well-established media concerns, which also invest in the regional press market? The paper can potentially contribute to further research on the press in the Łódź region.

Keywords: press, local press, “Wiadomości – 43 bis”, Bernard Cichosz, Konstantynów Łódzki

Magdalena Przybysz-Stawska, dr hab.; bibliolog, medioznawca, od 2001 roku pracuje w Katedrze Informatologii i Bibliologii Uniwersytetu Łódzkiego, od 2015 roku redaktor naczelna „Acta Universitatis Lodzensis. Folia Librorum”. Należy m.in. do Polskiego Towarzystwa Komunikacji Społecznej, Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich, Łódzkiego Towarzystwa Naukowego. Zainteresowania naukowe autorki koncentrują się wokół problematyki związanej z medioznawstwem, polską prasą współczesną i dawną, szczególnie w kontekście związków prasy z szeroko rozumianą kulturą, a także dotyczą zagadnień zarządzania informacją w mediach. Wybrane publikacje: „*To się czyta*”. *Promocja książki w dodatkach do wybranych polskich gazet codziennych w latach dziewięćdziesiątych XX wieku* (Kurowice 2006); *Książka na łamach polskich czasopism współczesnych u progu XXI wieku* (Łódź 2013); *O książce w prasie polskiej. Diachronia i synchronia pola badawczego*, „Folia Bibliologica” 2017, t. 59; *Słownik członków ŁTN 2010–2015*, red. M. Antczak, przy współpr. M. Przybysz-Stawskiej (Łódź 2018); *Wie können die akademischen Leistungen von Hochschulpersonal in Europa bewertet werden? Ein Diskussionsbeitrag und Vorschläge zur Etablierung eines vergleichbaren Modells* (współautor D. Stawski), „Zeitschrift für Evaluation” 2019, nr 2; „*Charaktery*” i książki w latach 2016–2017, [w:] *Interdyscyplinarium nauk o mediach i kulturze*, red. M. Antczak, Z. Gruszka (Łódź 2020).